39 tur Gomes. *in reg. Idiomati, q. 5. num. 4. & seqq.* ubi etiam addit commendas, quæ per Canones, & antiquos Doctores permittebanfur, habuisse naturam depositi; ideòque commendatarij non faciebant fructus suos, ut apertè colligitur ex *Epistola 23. lib. 2.* D. Gregorij. Et illo tempore sicut non fuerunt cognitæ, nec etiam fuissent permissæ commendæ nostrorum temporum, quæ habentur pro verò titulo: & sic respondebant ad d. cap. *Qui plures, cum seqq. 21. q. 1.* & ad argumenta contraria, de quibus per Staphil. *de grat. expect. form. 7. num. 4. pag. 18.* & Gomes. *in reg. de triennali q. 5. nu. 6.* & ita fuit conclusum. Hæc de commendis perpetuis.

40 An autem obtinens unam Ecclesiam Cathedralem in titulum possit habere aliam in commendam ad tempus, vel esse illius Procurator, juxta præscriptum, cap. *Cum nobis olim, supra eod.* Arbitror posse, nec tali casu dispensari contra decretum Concilij d. *cap. 2. sess. 7.* non enim prohiberi potest quod ex necessitate fit, & ad tempus, & non ad commodum recipientis, quod

41 Concilium abhorret. Et ita, cap. *Relatio*, & c. *seq. 21. q. 1.* remanent in suo robore in terminis, in quibus loquuntur, idest cùm quis obtinet unam Ecclesiam in titulum, & aliam in commendam ad tempus: de temporali enim commenda loquuntur prædicta jura, non autem de perpetua, ut incautè scripsit Nauárr. *cons. 9. incipien. An dispensatio, num. 2. de præben.* cùm eo tempore commendæ perpetuæ non essent cognitæ, ut dictum est supra. Quod ergo non mutatur, &c. *l. Sancimus. C. De testam. l. Præcipimus, in fine C. De appell. c. Cum expediat, de elect. lib. 6.*

42 Quid in Parochialibus? Episcopus Palentinus consueverat commendare Parochiales in sua diœcesi, & cùm unam commendasset Rectori alterius Parochialis, dubitavit is Rector an sibi eas retinere liceret, vel potius utraque privatus existeret juxta *cap. 4. sess. 7.* Concilij Tridentini.

43 Hæc verba sunt adnotata in libris publicis sacræ Congregationis Concilij ad d. *cap. 4. sess. 7.* manu Cardinalis Carafæ ejusdem Congregationis Præfecti, videlicet: Quamvis de jure communi commenda non inducat incompatibilitatem, cap. *Dudum, il secondo, de elect.* Ideòque ante Concilium habens beneficium curatum in commendam, posset aliud in titulum obtinere

44 absque dispensatione Apostolica, Rebuff. *de pacif. possess.* tamen secus post Concilium *sess. 7. cap. 4.* Imò commendæ ad sex menses in Ecclesijs curatis, quæ fieri poterant ab ordinarijs, cap. *Nemo, de elect. in 6.* amplius post Concilium locum non habent, cum debeant in eis deputari Vicarij ad formam, *cap. 18. sess. 24.* ut sacra Congregatio censuit. Unde Orator qui utrumque beneficium retinuit post Concilium, utroque privatus existit, etiam vigore d. *cap. 4. sess. 7.* nec prætensa consuetudo contra dictum decretum excusare valet.

Rursus ex consuetudine antiqua Parochiales quædam Mansionariæ Bergomen. diœcesis ab Ordinario commendari solebant ad sex menses Sacerdotibus per vicinos præsentatis. His tamen sex mensibus elapsis nunquam, vel rarò Rector ipse prorogationem, vel novam provisionem petebat, sed vigore primæ expeditionis ad sui ipsius, vel hominum libitum in ipso munere curæ persistebat. Dubitatum est an hujusmodi commendæ ad sex menses in Ecclesijs curatis amplius locum habeant post Concilium Tridentinum; vel potius ex eodem Concilio debeant deputari Vicarij amovibiles. Sacra Congregatio respondit locum non habere, sed in eis servandam esse formam præscriptam à decreto Concilij, *cap. 18. sess. 24.* Si tamen vicini illi legitimè probarent jus patronatus validum, prout Concilium requirit *sess. 25. cap. 9.* permittendum illis præsentare instituendos, prævio tamen examine ex d. *cap. 18.* sed denegandam expressè illis facultatem semel institutos amovendi ad eorum nutum.

DE ELECTIONE.

Cap. Querelam.

SUMMARIUM.

1 *Electo sufficit probare eligentem tempore electionis possedisse.*

2 *Laicus an ex consuetudine possit acquirere ius eligendi etiam in Collegiata Ecclesia.*

3 *Præsentatio ut sit valida sufficit ut præsentans sit in quasi possessione præsentandi tempore præsentationis, etiamsi sit talis, in quo cadat usurpationis præsumptio.*

4 *Secus post Concilium Tridentinum. & num. seqq.*

5 *Iuspatronatus qualiter ex Concilio probari debeat à personis privatis, vel alijs, in quibus præsumitur usurpatio.*

6 *Parochiani an possint præscribere præsentationem Rectoris Parochialis Ecclesiæ.*

7 *Præscribenti absurdum est minus tribuere, quàm possidenti.*

8 *Parochianorum iuspatronatus an præsumatur quæsitum ex usurpatione, ita ut in eo requiratur plenior probatio à Concilio Tridentino præscripta.*

9 *Et quid si universitas Parochianorum sit parva.*

10 *Et quid si ius patronatus sit mixtum Parochianorum, & privatæ familiæ. & n. 20.*

11 *Et quid si spectet ad quartam partem Parochianorum tantum.*

12 *Vniversitas an constituatur ex quarta Parochianorum parte.*

13 *Iurispatronatus usurpatio in quibus præsumatur. & num. 25.*

14 *Iuspatronatus Abbatis temporalem iurisdictionem habentis an requirat probationes, quas exposcit Concilium Tridentinum in personis, in quibus cadit præsumptio usurpationis. & num. seqq. usque in fin.*

15 *Iuspatronatus Baronum perpetuam iurisdictionem habentium probari debet iuxta formam à Concilio Tridentino præscriptam in potentibus.*

16 *Iuspatronatus competens Prælato ratione temporalis dominij, quod habet Ecclesia, censetur Ecclesiasticum.*

17 *Prælatus in dubio censetur Ecclesiam fundasse, vel dotasse de bonis Ecclesiæ.*

18 *Vsurpationis præsumptio cessat ubi Ecclesia est patrona. & num. 25.*

19 *Iuspatronatus Ecclesiæ competens non transit ad consanguineos Prælati.*

20 *Ius patronatus non præsumitur ex usurpatione si in eadem persona concurrat qualitas potentiæ, quæ præsumptionem usurpationis includit, & qualitas Ecclesiastica, quæ illam excludit.*

21 *In universitate Ecclesiastica ius patronatus non præsumitur quæsitum ex usurpatione.*

22 *Iuspatronatus ab Ecclesia præscribitur per quadraginta annos; in laico requiritur immemorabilis.*

23 *Iuspatronatus transferri potest in Ecclesiam absque consensu Episcopi; secus in laicum.*

24 *Beneficia patronatus Ecclesiastici pertinent ad liberam collationem Papæ in mensibus reservatis.*

25 *Iuspatronatus de iure communi etiam in potentibus probatur per immemorabilem.*

1 QUERELAM. Sufficit electo probare eligentem tempore electionis jus eligendi possedisse. Hoc dicit. Secundum Joan. Andr. Butr. Card. Anchar. & Joan. de Anan. & est cap. utile, & allegabile, secundum Cardin. Dividitur in duas partes. In prima ponitur facti narratio. In secunda causæ diffinitio: ibi, *Nos igitur*, & utraque pars subdiditur, ut hic per Jo. Andr.

2 Nota primò ibi, *ad quem de consuetudine pertinet electio.* Laicum ex consuetudine posse acquirere jus eligendi: nam & jura vetera hoc eis permittebant etiam in Ecclesijs Collegiatis, cap. *Petrus, 39. dist.* cap. *De Petro, 47. distin.* cap. *Studij, 61. dist.* cap. *Plebs Astensis*, & cap. *Reatina, 63. dist.* & notat Jo. Andr. *in cap. Quod alicui gratiosè, sub num. 2. col. 2. vers. Quid mirum, de reg. iur. lib. 6. in Mercur.* sed in contrarium est textus, in cap. *Massana, infra eod.* ubi patet jus eligendi non posse laicis competere etiam simul cum clericis, & contrariam consuetudinem non valere, ut ibi dixi in primò notab. & in cap. *Quisquis, n. 16. infra eod. Solutio*, hic loquitur de electione, quæ provenit ex jurepatronatus, ut colligitur infra ibi, In quasi possessione præsentandi, nec non ibi, Salva quæstione jurispatronatus. Talis autem electio bene cadere potest in laicum ex præscriptione, vel consuetudine, ut in juribus prælegatis, & in cap. *Nobis, infra de iurepatronat.* & hic notat glossa, *in ver. Consuetudine*, quam refert, & sequitur Federic. de Senis *in cons. 234. super primò puncto, num. 2.* Sed contra hoc videtur textus, in cap. *Sacrosancta, infra eod.* ubi dicitur jus eligendi non cadere in laicum, & tamen ibi agebatur de electione proveniente ex jurepatronatus. *Solutio*; Electio ibi non proveniebat ex jurepatronatus immediatè, quia laici non fundaverant, vel dotaverant, nec allegabant consuetudinem ad probandam fundationem, vel dotationem, sednitebantur cessione patronatus Ecclesiastici, ejus juris eligendi à clericis facta, quæ non valuit etiam de Diœcesani consensu, de quo tamen dic ut per Abb. *ibi in 3. not. ab.* vel ibi agebatur de jure eligendi Prælatum in Collegiata Ecclesia, quod non cadit in laicum, etiam ex consuetudine, ut in d. c. *Nobis*, etiamsi sit tanti temporis, cujus initij non extet memoria, ut innuit Abb. *loco citato* post Jo. Andr. quem citat, in *cap. 2. de præb. lib. 6.*

3 Secundò nota ibi, *Populus in quasi possessione præsentandi Clericum existebat.* Ad validitatem electionis non esse opus docere de titulo, seu proprietate jurispatronatus; sed satis esse, ut præsentans tempore præsentationis existat in quasi possessione juris præsentandi, etiamsi præsentans sit talis, in quo cadat præsumptio usurpationis, ut hic est casus expressus, loquitur enim hoc c. *In Populo*, seu Communitate, in qua juspatronatus, plerumque ex usurpatione quæsitum præsumi solet, ut notat. in c. *Dilectus*, & ibi per Butr. *in 1. & 2. q. infra de offic. legat.* & per Speculator. *in tit. de iurepatr. n. 11.* & hodie est expressum in decreto Concilij Trid. *cap. 9. vers. In iis verò personis, sess. 25.* ut latius dicetur infra n. 8. & tamen tex. decidit pro validitate electionis, ex eo, quia populus in quasi possessione præsentandi existebat. Unde quamvis Rota in causa Compostellana Parochialis, *16. Januarij 1595.* coram Cardinali Blanchetto impressa apud Nicol. Carz. *de benefic. part. 5. cap. 5. num. 48.* distinxerit, an jus patronatus sit personæ privatæ, an verò universitatis; ut in primo casu sufficiat quasi possessio juris præsentandi ad institutionem obtinendam; In secundo autem casu propter suspicionem usurpationis non suffragetur quasi possessio, sed præteratur proprietas: tamen non advertit ad hoc capitulum ubi hæc distinctio apertè reprobatur. Nec tollit obicem si dicas decisionem Rotæ non esse intelligendam in terminis juris communis, sed in terminis Concilij; quoniam si ita intelligeretur, primum membrum distinctionis esset falsum; quia nec in personis privatis post Concilium sufficit quasi possessio juris præsentandi, & correctum est hoc capitulum, & c. *Consultationibus, infra de iurepatr.* nisi quando ageretur de pertinentia jurispatronatus inter præsentatos, ut ibi dixi, num. 16. Dic ergo nec in communitatibus, vel alijs, in quibus præsumitur usurpatio, nec in privatis familijs hodie ad validitatem præsentationis, vel institutionis sufficere quasi possessionem præsentandi, vel eligendi, seu nominandi; quoniam, ut colligitur ex dicto *cap. 9. sess. 25.* titulus jurispatronatus ostendi debet verè, vel præsumptivè. Si verè non est discrimen personarum, sed satis est titulum ostendere ex authentico documento fundationis, vel dotationis. Si verò præsumptivè distinguitur inter privationis & alios, in quibus viget suspicio usurpationis; nam in privatis sufficit docere de titulo ex multiplicatis præsentationibus, quæ hominum memoriam excedant, vel aliàs secundum juris dispositionem. In alijs verò immemorabilis non sufficit, sed præterea probari debent authenticis scripturis præsentationes continuatæ & effectum sortitæ, non minori spatio, quàm quinquaginta annorum; & tam quoad privatos, quàm quoad alios indistinctè reliqui patronatus abrogantur cum quasi possessione inde sequuta. Quare præsentatus ab eo, qui existit in quasi possessione juris præsentandi, nullatenus hodie debet admitti, nisi verificato titulo, & proprietate jurispatronatus ad præscriptum Concilij, ut ex sententia S. Congregationis plenè notavi in prædicta Decretali Consultationibus, *in 2. not. de iurepatron.*

6 QUÆRO, an Parochiani possint perscribere præsentationem Rectoris Parochialis Ecclesiæ.

Hæc quæstio difficilis est, & admodum contro-

versa dissentientibus duobus juris Canonici illu-
7 minatoribus Archid. & Jo. Andr. opinio tamen
favens Parochianis probatur irrefragabiliter in
hac Decretali: nam si præsentatus à Populo jus
præsentandi possidente debet admitti, fortius ad-
mitti debet à Populo jus patronatus præscriben-
te, absurdum enim esset minus dare præscriben-
ti, quàm possidenti, atque ita per hanc, & alias
fortissimas rationes hanc partem strenuè tuetur
Jo. Andr. contra Archid. magistrum suum, in d.
c. *Quod alicui, de regul. iur. lib. 6.* ubi etiam re-
spondet ad hoc c. *in vers. Salva questione iurispatronatus*
(ex quo colligebat Archidiaconus populum non
præscripsisse) & refert hanc quæstionem contigi-
sse in Curia tempore Nicolai IV. contra præ-
sentatum à populo sanctæ Cæciliæ de Florentia,
ad quem de antiqua consuetudine præsentatio
pertinebat. Nam cùm Diœcesanus noluisset præ-
sentationem admittere, præsentatus ad Papam
appellavit, & sententiam favorabilem obtinuit,
quæ à Papa fuit confirmata, & ibi, inserit teno-
rem litterarum confirmationis, & ita pro hac opi-
nione habemus casum in hac decretali, & in præ-
dicta confirmatione Apostolica, secundum Joan.
Andr. quam etiam canonizavit Tridentina Sy-
nodus, *in cap. 9. vers. In ijs verò*, ubi admittit jus
patronatus in Communitatibus, vel Universitati-
bus posse probari per immemorabilem, dummo-
do concurrant alia, quæ juri communi adduntur
à Concilio, ut in proximè sequenti quæstione fu-
sius patebit.

8 Secundò QUÆRO, An ad probationem ju-
rispatronatus, quod à Parochianis prætenditur,
requiratur illa plenior, & exactior probatio,
quam Concilium Tridentinum *c. 9. sess. 25. de re-
form.* requirit in ijs personis, communitatibus, &
universitatibus, in quibus id jus plerumque ex
usurpatione quæsitum præsumi solet.

Die Veneris, quæ fuit 24. Septembris 1595. in
Sac. Congregatione Concilij fuit disputatum
suprascriptum dubium: & omnes fuere in ea
sententia, ut requiratur illa plenior, & exactior
probatio, cum de jure communi in Parochianis
præsumatur usurpatio per doctrinam Antonij
de Butrio *in cap. Dilectus, de offic. legat.* & per
Speculator. *in tit. de iurepatr.* & ita sentit Rota
coram Thoma de Thunis in *quadam Lucana*, &
coram Achille. Rota nullam posuit differentiam
inter jus patronatus prætensum à magnatibus, &
prætensum à parochianis, ut in *decisione Achil-
lis* 156. & licet ibi dicatur sufficere immemora-
bilem, tamen hodie non sufficit, nisi cum ea
concurrant præsentationes continuæ non mino-
ri spatio, quàm quinquaginta annorum, quæ om-
nes effectum sortitæ sint, & Cardinalis Cusanus
in prædicta sententia unà cum alijs concurrit
cum illa limitatione, quando Parochiani sint viri
potentes, & talis authoritatis, ut ab eorum po-
tentia, & authoritate præsumenda in eis sit usur-
patio, & quod Episcopi authoritas non fuerit
sufficiens ad impediendam talem usurpationem,
omnes autem alij fuere absolutè in sententia ut
in Parochianis cadat usurpatio absque ulla di-
9 stinctione. His adde Puteum *decis. 57. lib. 1.* &
Rotam *decis. 154. n. 7. par. 2. Recent.* Quod pro-
cedit etiamsi universitas Parochianorum sit par-
va, ut per Rotam *decis. 481. n. 1. part. 1. Recen.*
ubi aliæ decisiones referuntur.

10 Fallit tamen prædicta conclusio in jurepatro-
natus mixto universitatis, & privatorum, in quo
prævalet qualitas privatæ familiæ; & ideò sufficit
probatio ordinaria Menoch. *de præsumpt. lib. 3.
præsumpt. 99. num. 15. & 16. & cons. 654.* Rota
*decis. 154. num. 7. part. 2. & decis. 219. num. 2.
part. 1. Recen.* Caval. *decis. 89. num. 2.* & fuit
decisum *in Lauden. iurispatronatus* 28. *Iunij. 1630.*
coram Pirovano, & scripsi latissimè, in cap. *Cum
propter, in 5. quæst. à nu. 74. usq. in fin. infra de iu-*
11 *repatr.*

Rursus fallit eadem conclusio in jurepatrona-
tus, quod non spectat ad universitatem Parochia-
norum, sed ad aliquam eorum partem dumtaxat,
ut in infrascripta declaratione sacræ Congrega-
tionis videlicet in oppido Soncini extant duæ Pa-
rochiales, quarum una habet in Parochia sua
Ecclesiam sub invocatione S. Martini, in qua
adest Capell. S. Antonij, ad quam vicini dictæ Ec-
clesiæ S. Martini, qui faciunt quartam partem in
12 circa omnium Parohianorum suprædictæ Paro-
chialis, habent jus præsentandi Capellanum,
quæritur an dicta quarta pars Parochianorum
dicatur constituere personas, aut communitatē
seu universitatem, ita ut plenior, & exactior pro-
batio ad docendum de jurepatronatus requirā-
tur. Die 18. Julij 1602. sacra Congregatio con-
cilij censuit hujusmodi quartam partem Paro-
chianorum non comprehendi, vers. *In ijs verò
personis, d. cap. 9.* Ideoque quoad eam sufficere
probationem ordinariam, nec requiri illam exa-
ctionem, quam exposuit Concilium in his perso-
nis, in quibus usurpatio præsumitur, Idem in hac
ipsa causa resolvit Rota *decis. 154. num. 7. part. 2.*
13 *Recent.*

Porro cum in sacra Congregatione sæpius fue-
rit diligentissimè discussum quænam essent per-
sonæ, in quibus jus patronatus præsumitur ex
usurpatione, ut patet in libris publicis ipsius
Congregationis ad *cap. 9. sess. 25.* tempore b. m.
Cardinalis Carafæ, *fol. 452.* tandem fel. record.
Gregor. XIII. edidit motum proprium, qui
14 habetur *ibid. fol. 473. & seq. seu post pag. 472.*

Tertiò QUÆRO, An in jurepatronatus Ab-
batis temporalem jurisdictionem habentis re-
quirantur ampliores illæ probationes, quas expo-
suit Concilium Tridentinum decreto, *c. 9. sess.
25.* in ijs personis, in quibus præsumitur usur-
15 patio.

Etsi in dominis temporalibus perpetuam ju-
risdictionem habentibus requiratur probatio il-
la exactior, quam Concilium præscribit in his
personis, in quibus id jus plerumque ex usurpa-
16 tione quæsitum præsumi solet, Seraph. *decis.
1421. num. 1.* Rota *decis. 219. num. 1. part. 1. Recent.*
& sæpius cens. sacra Congregatio Concilij. Hoc
tamen casu videtur respondendum sufficere ordi-
nariam probationem, quæ requiritur in privatis
personis. Nam aut Abbas præsentat ratione
temporalis dominij, quod habet Ecclesia Abba-
tialis, & Monasterium: aut quia vere, vel juris
præsumptione Ecclesias fundavit, construxit, &
dotavit. Primo casu jus patronatus est Ecclesiasti-
cum, & ad Ecclesiam spectat, ut tradit Gambar. *de
auth. leg. de latere lib. 3. n. 417. vers. Item quid si aliquis,*
ubi pluribus probat, si quis Episcopus, aut Prælā-
tus ex largitione fidelium Comitatum, vel Ducatū
obtineat, in quo jura temporalia exerceat, ibique
ut

ut dominus temporalis habeat jus patronatus, id
jus censendum esse Ecclesiasticum, quia compe-
tit Episcopo in quantum Episcopo, qui cum sit
Prælatus Ecclesiæ, est etiam administrator eo-
17 rum quæ sunt Ecclesiæ annexa. Secundo casu
similiter Prælatus in dubio censetur Ecclesiam
fundasse, ac dotasse de bonis Ecclesiasticis, se-
cundum Felin. *in cap. Ex litteris, col. 1. sub num. 3.
de constit.* Ideoque non acquirit sibi patronatum,
sed ipsi Ecclesiæ, per tex. in c. *Apostolicos, in fin.*
ubi id notat gl. Archid. & DD. 11. *q. 2.* & pro ab-
soluto supponit Cardin. *cons. 122. col. 1. num. 3.
vers. Contrarium pura*, ubi quando, inquit, Præ-
latus de bonis Prælaturæ construit, vel dotat Ec-
clesiam, non ipse Prælatus singulariter conside-
ratus, sed ipsa prælatura patronatum consequi-
tur, & Lamber. post alios *in tract. de iurepatr.
lib. 1. part. 1. q. 8. art. 7. num. 1. & seq. & art. 8.
num. 2.* atque ita utroque casu patronatus ad Ec-
clesiam pertinet; & revera hoc casu id est absque
dubitatione, cum Abbas præsentet tanquam Præ-
latus, & administrator bonorum Ecclesiæ, non
autem ratione familiæ, aut patrimonij, gloss. *in
cap. Dilectus. in ver. In concessione, de offic. legat.* & in
Clem. 2. *in ver. præsentare, de iurepatr.* Rebuff. *de
nomin. q. 8. num. 35.*

18 Unde cum Ecclesia ipsa sit patrona, videtur
omnino cessare usurpationis præsumptio ex con-
siderationibus infrascriptis.

Primò, quia iniquum esset hac delicti præsum-
ptione impetere Ecclesiam, quæ cultrix est justi-
tiæ, & inde injuriam deducere, unde jura nasce-
ntur, cap. *Qualiter, & quando, il primò, de accusat.* &
notat gloss. *in cap. Mulieri, in ver. Periurij, de iure-
iuran.*

19 Deinde quia cum hoc jus patronatus non tran-
seat ad hæredes, & consanguineos prælati, d. c.
Apostolicos, & tradit Abbas *in cap. 3. col. penult.
num. 12. de Eccles. ædific.* Cardin. & alij locis ci-
tatis: Non est verisimile ut prælatus Ecclesiasti-
cus voluerit uni Ecclesiæ usurpare, ut daret alte-
ri; aut certè non viget in eo casu tanta affectio, &
causa motiva usurpationis, quanta viget in patro-
natu laicali, & transitorio ad hæredes, & consan-
guineos patroni, arg. cap. *Pervenit.* juncta gloss.
in ver. Gravius, 1. q. 3.

Tertiò, hæc usurpationis præsumptio non mi-
litat, nisi contra personas potentes, aut universi-
tates, ut colligitur ex decreto d. *cap. 9. sess. 25.*
ibi, in ijs verò personis, seu communitatibus. At
verò hoc casu patronatus nec personæ competit,
nec universitati, sed ipsi Ecclesiæ tantum, ut su-
perius diximus. Unde cum deficiant verba Con-
cilij, deficere etiam debet illius dispositio. *l. 4. §.
Tories, ff. De damn. infect. cum vulgar.* Idque
eò magis, quia Concilium paulò inferius cum
voluit personas; & universitates Ecclesiasticas
comprehendere, illas nominatim expressit in
vers. Patroni autem beneficiorum, quare illas si-
militer expressisset in præcedenti vers. *In ijs verò
personis si comprehendere voluisset, cap. 2. §. Sed neque,
vers. Vnde si circa. infra de translat. Episcop. l. unica,
§. Sin autem ad deficientes. C. de ea luc. toll.* una enim
pars legis declarat aliam, *l. Verum. ff. De pet. hæred.
cum simil.*

20 Quartò, Multum favet huic sententiæ quod si
dominus temporalis haberet jus patronatus com-
mune cum Ecclesia, utique ob mixturam Ecclesiæ
id jus non censeretur ex usurpatione acquisitum,
ut jam cons. sacra Congregatio *in causa Pampi-
lon.* in jure patronatus mixto universitatis, &
privatorum, & tetigi supra, num. 10 Ergo simi-
liter cum patronatus de quo agitur, Ecclesiæ
competat, etsi Prælatus Ecclesiæ, qui illius no-
mine præsentat, sit etiam dominus temporalis:
tamen quia in eod. subiecto concurrit qualitas
potentiæ, quæ præsumptionem usurpationis in-
ducit, & qualitas Ecclesiastica, quæ eamdem
præsumptionem excludit certè patronus affici
non debet duriori illa probatione, quæ requiri-
tur in potentibus; quia in hac qualitatum mixtu-
ra applicatio fieri debet illi extremo, per quod ex-
cluditur usurpatio, cùm idem magis faveat patro-
natui. Feder. de Sen. *cons. 65. num. 2.* Joan. de
Selu. *de benef. part. 1. q. 3. num. 4.* Put. *decis. 157.
lib. 3.* Couar. *lib. 2. pract. quæst. cap. 36. num. 5.
vers. Tertiò opponitur*, & alijs rationibus, & au-
thoritatibus adductis in decis. ejusd, causæ Pam-
21 pilonen. Sicut in simili quamvis in Universitate
etiam parva requirantur ampliores illæ proba-
tiones, quas exigit Concilium in potentibus,
Mant. *decis. 253.* tamen aliud est si universitas
sit Ecclesiastica, puta Collegium, seu Capitulum
Cathedralis Ecclesiæ. Rota *decis. 798. n. 4. part. 1.
divers.*

22 Quintò, Persona Ecclesiastica præscribit de
jure communi jus patronatus spatio annorum
quadraginta, cùm tamen in laico requiratur
tempus immemorabile propter illius incapacita-
tem, ut tradit Abb. *in cap. Causam, post princ.
col. 2. de præscript.* & latè probat Lambert. *lib. 1.*
23 *part. 1. q. 10. art. 5. num. 41. & sub. num. 47. vers.
Limita secundo*, & eod. modo cum patronatus
transfertur in Ecclesiasticum, non requiritur Ep-
iscopi consensus, sicuti requiritur cum trans-
fertur in laicum, cap. *Vn. de iurepatr. lib. 6.* Rot.
*decis. 404. Fuit dubitatum, alias 9. de iurepatr.
in novis.* & Abb. *in cap. Illud eod. tit.* ubi asserit
id communiter teneri. Unde cum facilius de jure
communi acquiratur jus patronatus ab Ecclesia,
vel persona Ecclesiastica, quàm à laico, non est
absurdum ut etiam Concilium Trid. quo recipit
interpretationem passivam à jure communi, am-
pliores probationes exegerit in patronatu laicali
potentis, quàm Prælati Ecclesiastici. *l. 2. C. De
noxat. l. Iuris gentium, §. Si pacisceat. ff. De pa-
ctis. iuncta. l. Transigere*, ubi gloss. *magna C. de
transact.*

24 Præsertim quia non est ita onerosum Ecclesiæ
esse sub servitute patroni Ecclesiastici, sicut lai-
calis: nam in Ecclesijs patronatus Ecclesiastici
Pontifex habet liberam collationem in mensibus
reservatis. Quamvis enim nonnunquam ejus-
modi Abbatiæ commendentur Cardinalibus, qui
habent indultum in omnibus mensibus, id tamen
est per accidens, non autem ex natura hujus pa-
tronatus. Cassad. *decis. 4. num. 11. de probat.* & *de-
cis. ult. n. ult. de iurepatron.*

Rursus legatus de latere habet facultatem illi
derogandi, cap. *Cum dilectus, de iurepatr.* & in Pa-
rochialibus patronatus Ecclesiastici requiritur
forma examinis per concursum à Concilio præ-
scripta, *cap. 18. sess. 24.* Quæ omnia secus se
habent in beneficijs patronatus laicorum, ut no-
tatur in d. cap. Cum dilectus.

25 Quibus accedit quod cum tempore Grego-

rij XIII. actum esset in sacra Congregatione Concilij de edenda constitutione declaratoria personarum, in quibus ob suspicionem usurpationis exigitur exactior probatio à Concilio præscripta, manu Cardinalis Carafæ est adnotatum, non esse faciendam mentionem in constitutione de Ecclesiasticis, qui tanquam Ecclesiastici possident loca, ubi Ecclesia temporalem habet jurisdictionem, cum nunquam in mentem alicujus cadat, ut in his usurpatio præsumatur, nec unquam de illis Rota locuta fuerit.

26 Ultimò, hac interpretatione minus læditur jus commune secundum quod sufficit immemorabilis consuetudo etiam in potentibus, Veral. *decis.* 128. quæ incipit *Iuspatronatus in magnis Dominis*, magis favetur patronatui ob probationis facilitatem, quod magnopere attenditur in perquirenda natura, & qualitate jurispatronatus, secundum Feder. de Senis *d. cons.* 65. *num.* 2. Jo. de Selva, & Couar. *loc. cit.* Ac demum excluditur delictum, & præsumptio iniquitatis adversus Ecclesiam; quod considerat Puteus *decis.* 78. *Quia in causa, num.* 7. *lib.* 1. & ita censuit sacra Congregatio.

DE ELECTIONE.

Cap. Cum causam.

SVMMARIVM.

1 *Electio de non professo ad regimen Ecclesiæ regularis cassatur consuetudine non obstante.*

2 *Consuetudo longæva, licet irrationabilis, inducit probabilem dubitationem.*

Nisi sit contra ius naturale, vel divinum. n. 4.

3 *Sententia contra ius lata in vim consuetudinis irrationabilis valet ipso iure, licet sit retractanda.*

5 *Factum non attenditur, sed potius quid fieri debeat.*

6 *Consuetudo mala est radicitus extirpanda.*

7 *Facta contra ius habentur pro non factis, & quæ de facto processerunt, de facto retractari debent.*

8 *Homines diversæ professionis non sunt in eodem officio sociandi, si associentur ita, ut sint unum corpus; secus si tanquam singuli. n.* 10.

9 *Deuteronomij authoritas, Non arabis in bove simul, & asino, exponitur.*

11 *Ad Beneficia regularia non professus assumi non potest, ad Abbatiam, Prioratum, vel administrationem Ecclesiæ Regularis. & nu.* 34. *& ad hoc requiritur expressa professio, nec sufficit tacita n.* 13.

Aliàs irrita est provisio. n. 14. *&* 34.

Nec valet contraria consuetudo. n. 23.

Et ordinarij inferiores non possunt Abbatias, & beneficia administrationem habentia conferre nisi professis n. 38.

Et in provisionibus, quas faciunt non professis, non est apponendum decretum Ex nunc prout ex tunc, & postquam. & c. n. 39.

Et nulla est provisio de dignitate regulari facta Clerico sæculari ab Archiepiscopo Cæsar augustano cum decreto, ut infra annum habitum suscipere & professionem emittere teneatur. n. 40.

12 *Reges Hispaniarum in vim indulti Adriani VI. præsentare non possunt personas sæculares ad præfecturas regulares.*

14 *Regularis eligi non potest ad Prælaturam, seu administrationem suæ, vel alterius Religionis, nisi sit expressè professus, aliàs irrita est electio. & num.* 34.

15 *Clericus sæcularis præfici non potest Regularibus, sed Regularis Clericus potest præfici sæcularibus: & quæ sit ratio differentiæ.*

16 *Regularis an possit fieri Canonicus in Ecclesia sæculari.*

17 *Episcopus præfici potest regimini Ecclesiæ Regularis, licet sit Clericus sæcularis. & num. seq. usque ad num.* 23.

18 *Et dicitur Episcopus, & Abbas, & Monachis immediatè præest, eosque ad professionem recipit.*

19 *Et Monachi debent illi obedientiam, quam debent Abbati.*

20 *Papa aliquando gerit personam Regis.*

21 *Episcopus sanctior præsumitur quodlibet Monacho, vel Abbate.*

22 *Et Religione debet omnibus præeminere.*

23 *Consuetudine induci non potest ut Clericus sæcularis præficiatur regimini Ecclesiæ regularis.*

24 *Habilitas non est præscriptibilis.*

25 *Præsertim contra ius divinum, & rationem naturalem.*

26 *Clericus sæcularis non potest esse Clericus in monasterio.*

27 *Si habeat ius in participatione spiritualium; secus si simpliciter recipiatur ad officiandum. & n.* 29.

28 *Clericus sæcularis non potest esse Canonicus, seu præbendatus in Ecclesia regulari.*

30 *Et quid si præbendatus non faciat Collegium cum Regularibus. & n.* 32.

31 *Et quid post Concilium Tridentinum.*

33 *Regulares intrantes religionem collapsam non excusantur à mortali culpa si regulam, quam professi sunt, ad unguem non servent.*

34 *Beneficia regularia administrationem habentia conferri non possunt nisi religiosis eiusdem ordinis expressè professis, reliqua verò conferri possunt etiam Clericis sæcularibus, qui habitum suscipere, & professionem emittere teneantur.*

35 *Intellectus huius capituli.*

36 *Tridentinum Concilium* cap. 10. *sess.* 24. *expenditur.*

37 *Intellectus Clement.* 1. *supplend. neglig. Prælat.*

41 *Provisus de beneficio regulari, cuius status fuit immutatus, non tenetur habitum regularem suscipere, vel professionem emittere.*

42 *Beneficij regularis collatio facta sæculari clerico tanquam de beneficio sæculari non valet.*

43 *Consuetudo an valeat contra ius commune.*

1 CUM CAUSAM. Si non professus eligitur ad regimen Ecclesiæ regularis, cassatur electio consuetudine in contrarium non obstante. Hoc dicit, Communis divisio. secunda ibi, *quia igitur.*

2 Nota primò ibi, *Dubitatu & meritò*: longævam consuetudinem licet irrationabilem inducere probabilem dubitationem, ut hinc deducunt Host. *num.* 3. *inver. Et meritò*, Joan. Andr. *n.* 4. *in eod. ver.* Butr. *num.* 18. Card. *num.* 4. Imola *eod. n.* Anchar. *num.* 2. Abb. *num.* 3. & Joan. de Anania *num.* 1. quod facit ad ea quæ notantur in c. *unico*, in gloss. *in ver. De cetero, de postulat. Prælat. libr.* 6. Unde inferunt Butr. & Abbas ut sententia lata obtentu talis consuetudinis valeat etiam contra jus, hoc est, non sit nulla ipso jure, licèt retractari debeat, ex quo consuetudo est irrationabilis. Facit quod notat Innoc. *in c. Cum special, infr. de appellat.* & *in cap.* P. & G. *de offic. deleg.* Sed hoc videtur intelligendum si irrationabilitas proveniat ex eo quod consuetudo sit contra jus commune, seu legem positivam; secus si contra jus naturale, vel divinum, ut c. *fin. supra de consuetudine*, c. *Cum in Ecclesia, infr. de Simon.* & c. *Cum haberet, de eo qui dux in matrim. quam poll. per adulter.* & notat Bart. *in l.* 2. *num.* 45. *vers. Primo casu, aut consuetudo est contra ius naturale*, C. *Quæ sit longa consuetud.*

5 Secundò nota, in vers. *Quia igitur.* & signa litteram contra eos, qui ad justificandum eorum gesta fundant se in observantia longi temporis, dicentes quotidie factum est sic, & sic, secundum Antonium de Butr. *in* 8. *not ab.* & Abb. *num.* 4. quia non debemus attendere solummodo quod factum sit, sed potius quid faciendum, ut hic dicitur, & in leg. *Sed licet, ff. de offic. Præsid.* ibi, [Non tam spectandum est quid Romæ factum est, quàm quid fieri debeat.] & in *l. penult.* §. *fin. ff. De iust. & iur.* ibi, [Prætor quoque jus reddere dicitur etiam cum iniquè decernit, relatione scilicet facta non ad id, quod Prætor ita fecit, sed ad illud, quod Prætorem facere convenit.] Ad idem tex. in c. *Legimus, ante finem*, 93. *dist.*

6 & in c. *Quia ingredientibus, de testam.* neque enim exemplis, sed legibus judicandum est, ut *l. Nemo*, C. *De senten. & interlocut. omn. iudic.* & mala consuetudo est radicitus extirpanda, cap.

7 *Consuetudo*, 8. *dist.* Unde meritò quæ de facto processerunt, de facto retractari debent, cap. *Ad præsentiam, de appellat.* c. 1. & ibi Joan. Andr. & Doctores, ut lite pendent. notatur in *l.* 1. §. *Nunciatio, ff. De novi oper. nunciat.* & in cap. *Primates* in gloss. *inver. Retractandam* 2. *q.* 1. & per Bald. *in l. Si pacto quo pœnam, in princ.* C. *De Pact.* facit quod notatur in c. *Arguta*, 2. *q.* 6. & in c. *Frater noster*, 16. *q.* 1. facta enim contra jus habentur pro non factis, c. *Imperiali*, 25. *q.* 2. & *l. Non dubium*, C. *De legib.* De hoc plenè in c. *Quæ contra ius, de regul. iur. lib.* 6.

8 Tertiò nota, homines disparis professionis non esse in uno officio sociandos: nam verba

9 illa *Deuteron.* 22. hic posita, videlicet, *Non arabis in bove simul, & asino*, ita exponuntur in c. *In nona*, 16. *q.* 7. vel, ut inquit Baldus *hic in principio*, in bove, & asino, id est forti, & debili; quia quam malè inæquales veniunt ad aratra juvenci: & per bovem significatur professus, id est fortis; per asinum significatur non professus, & inexpertus vitæ arctioris. Ad idem text. in cap. *Presbyteros*. 16. *q.* 1. & in Clement. 1. *de elect.* & notat gloss. *hic in ver. Per multa*, Host. *num.* 6. *inver. Arandum.* Anton. de Butr. *n.* 10. Imol.

10 *num.* 1. Qui tamen, num. 4. hoc intelligit, & bene, si homines disparis professionis associentur ad unum officium, ita ut sint unum corpus, secus, si tanquam singuli, ut in c. *Ioannes de testam.* ubi Clericus, & laicus associantur in executione testamenti, de quo ibi per Joan. Andr. *in* 3. *opposit.* & in c. *Per tuas, de arbitr.* ubi unus Clericus, & duo laici associantur in compromisso de causa spirituali. Rursus hoc intellige, ut dixi in cap. *Non magnopere, ne Cler. vel Monach. in quæst.* An Doctor in sæculo semel admissus in Collegium Doctorum utriusque Juris, si postea Religionem capacem bonorum in communi profiteatur, ex sui Superioris licentia eidem Collegio interesse, & in eo suffragari valeat, à nu. 3. usque in fin. & præsertim, n. 26. & 27.

11 Quartò nota, non professum assumi non posse ad regimen Ecclesiæ regularis: ut hic, & in c. *Nemo*, 16. *q.* 1. & in c. *Pervenit, il secundo*, 18. *qu.* 2. Idque sive assumatur per viam electionis, ut de Abbate cavetur in c. *Presbyteros*, 16. *q.* 1. *in c. Cum ad nostram*: & c. *Cum in magistrum, infr. eod. de Abbatissa* in c. *Quia ingredientibus, infr. de testam.* & in decreto Concilij Tridentini *c.* 7. *sess.* 25. *de regular.* Et de Priore est casus hic, sive per viam collationis, ut in Clem. *Ne in agro*, §. *Sanè prioratus, de stat. Monach.* & Clem. *unic. de supplen. neglig. Prælat.* sive per viam cujusvis alterius provisionis: ut probatur in c. *Cum de beneficio, de præben. lib.* 6. ubi si mandatur provideri Clerico sæculari de aliquo prioratu, provideri non potest de prioratu, qui per Religiosos est solitus gubernari; & tenet Abb. *in d. c. Cum in magistrum in* 2. *not ab.*

12 Unde infertur ut Reges Hispaniarum, quibus Adrianus VI. dicitur concessisse jus præsentandi in suis regnis Abbates, & alios Præfectos Collegiatarum sæcularium, & regularium saltem Consistorialium, præsentare non possint personas sæculares ad præfecturas regulares, ut observat Nauarr. *Comment.* 3. *de regul. in princ. nu.* 2. & post cum Nicolaus Garzia *in tract. de benefic. par.* 7. *c.* 10. *n.* 14.

13 Ad hoc autem ut quis præfici possit regimini Ecclesiæ regularis requiritur expressa professio, nec sufficit tacita: nam etsi Goffredus dixerit eum, qui portavit habitum regularem per annum, ex hoc intelligi tacitè professum, juxta c. *Ex parte, de regular.* & valere electionem de illo, qui non est professus expressè, dummodo sit professus tacitè: hoc tamen non servat Curia, ut hic testatur Abbas Antiq. *num.* 2. subdens se audivisse ob hanc causam fuisse cassatam Lugduni ab Innocentio quandam electionem, & se credere hoc firmiter esse verum, ut innuit Innocentius in illa decretali ex parte. Quia, inquit, (in professione datur benedictio, & certum quid ordinis ei confertur, ut ex forma professionis habetur) Idem docuit Host. *in d. c. Cum in magistrum, n.* 8. *inver. Non fuerunt, infra eod.* ubi ait (non professum ineligibilem esse quantumcunque moram in monasterio traxerit sine professione expressa.)

14 Hodie hoc est expeditum in cap. *Nullus, infr. eod. lib.* 6. ubi statuitur ut nullus religiosus ad Abbatiam, seu Prælaturam suæ, vel alterius Religionis de cætero eligatur, nisi antea fuerit ordinem regularem expressè professus; aliàs irrita sit electio. Quod capitulum extenditur ad prioratus, & ad alias administrationes in Clement. *Ne in agro*, §. *Sanè Prioratus, de stat. monachor.* quo textu corrigitur opinio Ægidij *in d. cap. Cum in magistrum*, asserentis ad temporales administrationes

nes posse assumi non professos, cùm illi sint quasi Castaldi: & idem dixit de laicis; sed utrumque reprobatur in d. §. *Sanè*. ut notat Jo. Andr. in prædicta decretal. *cum in magistrum, num.* 3. Cardinal. *ibidem n.* 2. *vers. Quæro an non professus*, & Anchar. *in* 2. *notab.*

15 Quod si quæras cur Clericus sæcularis non possit præfici regularibus; & è contra regularis præfici possit sæcularibus, ut cap. 1. & 2. 78. *dist.* & *cap.* 1. 18. *quæst.* 1. solvit Vincentius *hic*, & post eum Abbas Antiquus *nu.* 3. Quia quilibet regu-

16 laris est instructus in regula clericali, non è contra, ut notatur in c. *Officij*, *infra eod.* & in idem recidit ratio quam assignat glos. additionalis *in c. Cum ad nostram*, *in ver. Monachus*, *infr. eod.* Quia, inquit, Monachus clericus est, sed non convertitur: propterea quilibet Monachus in clericali officio videtur instructus, sed clericus secularis non in monachali. Sed hodie an hoc sit verum, ut scilicet regularis sit capax beneficij sæcularis, dixi in cap. *Quod Dei timorem*, *infr. de stat. monach.* ubi plenè videas, Host. *hic num.* 7. tenet regularem non posse fieri Canonicum in Ecclesia sæculari, arg. cap. *ultimi, de relig. domib.* nec obstare cap. *Ad audientiam*, *infr. de Eccles. ædific.* quia continet indulgentiam specialem. Facit secundum eum quod notatur in cap. In Ecclesia, de Institut.

17 Regula superiùs firmata nu. 11. fallit in Episcopo, qui potest præfici regimini Ecclesiæ regularis, licet sit Clericus sæcularis, ut patet in c. *Causam quæ*, *infra de Iudic.* & in cap. 1. *Ne sede vacant.* ubi Episcopus erat sæcularis, licet uterque

18 locus esset regularis. Idemque videmus in Ecclesijs Pampilonen. Vintonien. & in alijs compluribus, in quibus ratione Episcopalis ordinis, & officij est Episcopus, sed Abbas dicitur; tum quia Monachis immediatè præest, & ab eis eligitur, & Monachos ad professionem recipit, quod est Abbatis, ut in Authen. *de Sanctiss. Episcop.* §. *Iu-*

19 *benus*, cap. *Porrectum*, & cap. *Ad Apostolicam*, *de Regular.* tum quia Monachi debent illi obedientiam, quam debent Abbati, cap. *Non dicatis*, 12. *quæst.* 2. unus enim quandoque gerit personam duorum ratione diversi officij quod exercet: sicut

20 Papa, qui aliquando gerit personam regis, ut c. *Licet*, *de foro competent.* ita Bernardus Compostellanus *hic nu.* 1. nec secundum eum obstat hæc decretalis, & alia jura, quæ dicunt sæcularem, sive non professum non posse in Abbatem assumi; quoniam hoc contingit propter excellentiam, & utilitatem dignitatis Episcopalis, cap. *Ante omnia*, 40. *dist.* cum enim Episcopus non solum Monachis, quibus immediatè præest, cap. *Pervenit*, 16. *quæst.* 1. cap. *Abbas, & quatuor cap. seqq.* 18. *quæst.* 2. Sed etiam omnibus alijs

21 suæ civitatis, & diœcesis sit valde utilis; propter hoc, & quia Episcopus sanctior præsumitur quolibet Monacho, vel Abbate, Sancti Patres approbaverunt ut sæcularis Episcopus præesset monachis immediatè, si ad utrumque officium idoneus inveniretur. Idem firmant Abbas Antiquus *hic num.* 4. & 5. dicens hoc esse speciale in Episcopo; quia cum præesse debeat, & sæcularibus, & regu-

22 laribus; propterea hoc fuit toleratum in eo; & quia religione debet omnibus præeminere, ut cap. *Ex multa*, *in princ. infr. de voto.* Hodie hæc fallentia est approbata in cap. *Nullus*, *vers. ad dignitatem*, & ibi notat glos. fin. & Doctores *infr. eod. lib.* 6. Abbas Siculus *hic num.* 6. & alij communiter.

23 Quintò nota, ut Clericus sæcularis assumatur ad regimen Ecclesiæ regularis, non posse induci consuetudine, ut hic est casus; quia est irrationabilis, seu contra bonos mores, & contra jus, ut cap. *Nemo*, & cap. *Presbyteros*, 16. *quæst.* 1. cap. *Pervenit*, *il secondo*, cap. *Abbatem*, & cap. *Quam sit*, 18. *quæst.* 2. & ideò non observanda, cap. *Illa*, 12. *dist.* & cap. *Cum venerabilis*, *supr. de consuetud.* & hic notant glos. *In ver. irritetur.* Innoc. *in princ.* Host. *num.* 1. Butr. *num.* 7. *in* 6. *notab.* Cardinal. *nu.* 2. *in* 2. *notab.* & Abbas *nu.* 6. *vers. Et nota quod non potest ex consuetudine. introduci.*

24 Sextò nota, habilitatem non posse præscribi, idest ut inhabilis ad aliquod officium reddatur habilis propter longævam consuetudinem, seu diuturnam observantiam, ut *hic* per Anchar. *n.* 4.

25 & Jo. de Anan. *num.* 2. præsertim si inhabilitas sit contra legem divinam, & rationem naturalem, secundum Abbatem *num.* 6.

26 Septimò nota ibi, *aliosque clericos non professos*, nullum clericum sæcularem posse esse clericum, in monasterio, secundum Innocentium *num.* 2. *in ver. Dimittant*, Baldum *eodem num.* & Butr. *num.* 13. *in* 11. *notab.* quod tamen limitat, & in-

27 telligit Innocentius verum esse si habeat jus in participatione spiritualium, sicut est habere vo-

28 cem in electione Prioris, & hujusmodi. Unde infert Hostien. *num.* 7. ut sæcularis non possit esse Canonicus in Ecclesia regulari, quia nec præbendarius, ut in cap. *Ea quæ*, §. *Præcipimus*, *infr. de stat. monach.* & notatur in cap. *Deus qui*, *de vita, & honest. cleric.* & nota hujusmodi clericos esse cogendos, aut professionem emittere (intellige si hoc placeat Monasterio, secundum Innocentium *num.* 1. *in ver. Profiteantur*, ad hoc cap. *Ad Apostolicam*, *infr. de regular.*) aut monasterium dimittere, ut hic dicitur in fine. Quod similiter intellige quando lapsus est annus, & non est facta professio, ut in Clem. *Eos*, *de regular.* secundum Imolam *hic nu.* 3. Ad hoc Concilium Tridentinum *in cap.* 16. *vers. Finito tempore noviciatus*, *sess.* 25. *de regul.* secus autem est si tales

29 clerici jus non habeant in participatione spiritualium, sed simpliciter recipiantur ad officiandum; hoc enim non prohibetur, ut ex mente Innocentij declarat Baldus *hic nu.* 2. per tex. *in*

30 *d.* §. *Præcipimus*; quinimo tenuit ibi Hostien. sæculares clericos posse esse præbendatos in Ecclesia regulari, dummodo non faciant Collegium

31 cum regularibus. Huic autem limitationi non videtur adversari decretum Concilij Tridentini *in cap.* 10. *sess.* 14. nam etsi generaliter, & indefinitè prohibeat non professos habere beneficia regularia, ut inferiùs patebit: tamen hoc ipsum prohibebat jus commune, ut hic probatur, & in cap. *Cum de beneficio*, *de præben. lib.* 6. Unde sicut prohibitio juris communis non obstat quin Clericus sæcularis possit esse præbendatus in Ecclesia regulari, si nullum habeat jus in participatione spiritualium, & non faciat collegium cum Regularibus, juxta limitationem Innocentij, & Hostien. ita nec videtur obstare prohibitio Concilij. Quandoquidem lex nova disponens in materia antiqua, sicuti facit Concilium, recipere debet

debet omnes limitationes, & restrictiones, quas materia ab antiquis legibus recipiebat, *l. In contractibus*, §. *Præterea*, c. *De non num. pecun.* adeò ut perinde sit ac si limitationes, & restrictiones hujusmodi essent descriptæ, inclusæ, & incorporatæ in Concilio, ut notat Bart. *in l.* 1. §. *Lex Falcidia*, *ff. Ad legem Falcidiam*, plenè Angelus Aretin. *cons.* 36. *Videtur*, *num.* 18. Et eo magis quia Concilium in d. c. 10. in sua prohibitione utitur eadem ratione ex Deuteronomio desumpta, qua utitur textus noster, videlicet ne induant vestem lino, lanaque contextam; quæ ratio importat, ut homines diversæ professionis in eodem officio collegialiter sociari non debeant, ut ostensum est supra in 3. notab. num. 8. & 10. & sic ut jus non habeant in participatione spiritualium, juxta limitationem Innocentij, & ampliationem Hostiensis. Cæterum in hoc non

32 audeo quidquam firmare, tum quia nil reperio decisum; tum quia contra opinionem Hostien. quod Clerici sæculares dummodo non faciant Collegium cum Regularibus possint esse præbendati in Ecclesia regulari, tenuit Anton. de Butr. *in d. c. Ea quæ*, §. *Præcipimus*, *de stat. Monach.* & opositum videtur innuere ille textus, secundum Abb. *hic num.* 6. *vers. Et optimè facit*, qui etiam ponderat, ver. *Omnino*), hic positum, quod videtur insinuare ut in nullo casu non professi possint esse præbendati in regulari Ecclesia.

33 Octavo nota diligenter illam copulam *& servent*: Nam (ut formaliter inquit Ant. de Butrio. *num.* 14.) [non excusantur intrantes regulam collapsam, si ipsam profitentur, licet tempore quo profitentur non sit ibi observantia, si regulam ad unguem non servent; & sic videtur quod omnes Monachi hodie vadant ad domum Diaboli.) Hæc ille. & sequitur Joan. de Anan. *n.* 4. dicens, Nota textum, *& servent regulam*, qui probat quod non excusatur ille, qui intrat religionem collapsam, in qua regula non servatur ad unguem, si illam profitetur; & sic videtur secundum Dominum Antonium quod hodie omnes Monachi vadant ad domum Diaboli. De hac materia scripsi plenè in c. *Recolentes*, *in prim. notab. infr. de stat. Monach.*

34 Ultimò nota, & nunquam obliviscaris differentiam inter Abbatias, prioratus, & alia beneficia regularia administrationem habentia, & inter beneficia simplicia, cujusmodi sunt Præbendæ, Portiones monachales, & alia id genus: nam ad præfecturas regulares assumi non possunt nisi Religiosi actualiter & expressè professi, ut ostensum est supra in 4. notab. alioquin ipso jure irrita est electio, ut probatur in c. *Officij*. ibi, *irritam esse decrevimus, & inanem.* & in c. Cum in magistrum. ibi, *ad amotionem eorum.* infr. eod. & hodie est expeditum in c. *Nullus*, *infr. eod. lib.* 6. ut per Joan. Andr. *hic num.* 4. *in vers. Irritetur.* Bald. *in princ.* Card. *num.* 2. *in* 3. *notab.* Anchar. *num.* 1. & Abb. *num.* 6. At verò ad obtinenda beneficia simplicia non requiritur actualis professio, imò nec habitus regularis; sed satis est ut beneficia hujusmodi conferantur Clericis sæcularibus, qui habitum illius ordinis suscipere,

35 & professionem emittere teneantur. Quæ differentia satis probatur hic: nam in priori parte, ubi agitur de Electione Presbyteri sæcularis in priorem Monasterij, textus dicit, *electionem irritetur*, idest *irritam nuncietur*, prout exponit glossa *in c. Cum ad nostram*, *in ver. Irritare*, *infr. eod.* & tenet hic Innoc. *num.* 1. *in ver. Irritetur.* Host. *num.* 8. *in eod. ver.* Et Butr. *in* 7. *notab.* Sed in posteriori parte, ubi agitur de alijs Clericis, textus utitur illis verbis, (B. Augustini regulam profiteantur, & servent, aut ipsam Ecclesiam omnino dimittant.) Nec obstat quod littera promiscuè, & sub unica determinatione agat de Presbytero, qui fuerat electus in Priorem, & de alijs Clericis. Quoniam non agit de Presbytero tanquam Priore, cum ejus electio jam esset cassata; sed de Presbytero tanquam Clerico, ut innuit illa dictio, *alios*, quæ est repetitiva similium, glos. DD. In c. *Sedes de rescript.* Unde sensus est, ut si prædictus Presbyter una cum alijs Clericis velit remanere in monasterio, non uti Prior, sed ut Canonicus, seu Præbendatus [nam de Canonicis Regularibus loquitur hoc Capitulum, secundum Baldum, in princ.) tunc tam ipse, quam alij Canonici compellantur aut professionem emittere, aut Ecclesiam, seu monasterium dimittere; & sic illa clausula utrumque determinabile uniformiter determinat, juxt. reg. *l. Iam hoc iure*, §. *fin. ff. de vulgar. & pupillar.* & *l. fin. C. sent. cum simil.* Sed quatenus differentia hujusmodi non probaretur hic, eo quod electio in Priorem de Presbytero sæculari secundum hæc tempora, non esset irrita, sed irritanda, secundum alium intellectum, glos. *in c. Nullus*, *in ver.* Irritum infr. eod lib. 6. Cardinal. hic *num.* 5. Imol. *num.* 2. adhuc tamen hodie in se vera est; quia per jura sexti electio de non professo ad præfecturam regularem est irrita ipso jure, ut in d. *Nullus.* Sed quoad beneficia inferiora stat jus vetus, cum non reperiatur immutatum. *l. Sancimus. C. de test. am. l. Præcipimus in fin.* c. *de Appellat. cum similib.* & idcirco satis est, ut postea professionem emittant, & sufficit tacita, ut innuit glos. in prædicta Decretal. *Nullus*, *in ver. Expressè*, & in hoc casu salvatur opinio Goffred. de qua supra in 4. notab.

36 Hanc differentiam tacitè approbavit Tridentina Synodus in d. c. 10. *sess.* 14. dum statuit ut regularia beneficia in titulum regularibus professis provideri consueta, cum per obitum, aut resignationem, vel aliàs illa in titulum obtinentes vacare contigerit, Religiosis tantum illius ordinis, vel ijs, qui habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur, & non alijs, ne vestem lino, lanaque contextam induant, conferantur. Etenim cùm decretum hoc sit alternative conceptum, alternativa illa non designat electionem; ita ut sit in optione collatoris regularia beneficia conferre, vel religiosis professis, vel profiteri debentibus: sed accipienda est distributivè, & primum membrum referri debet ad Abbatias, Prioratus, & Præfecturas, de quibus provideri non potest nisi religiosis ejusdem ordinis expressè professis, ut hic, & in concordan. supra citat. Et in hoc primo membro concordat aliud Concilij decretum in *c.* 21. *sess.* 25. *de regular.* ibi; (Quæ verò in posterum vacabunt [idest Abbatiæ, Prioratus, & Præposituræ, quæ suos conventus habent) non nisi regularibus spectatæ virtutis, & sanctitatis conferantur.) Licet ibi Concilium nihil præcipiat, sed utatur verbo, *confidit*, quod verbum compre-

 hendit

hendit etiam vers. *Quæ verò*, ut S. Congregatio declarauit, quæ propterea censuit etiam eo decreto non prohiberi ne detur de commenda in commendam.

Secundum verò membrum alternativæ referri debet ad beneficia administrationem non habentia, quæ conferri possunt etiam non professis, qui tamen habitum ejusdem ordinis suscipere, & professionem emittere teneantur; & in his alternativa vel retinet propriam naturam, quia electionem designat, ut in c. *Cum plures*, & ibi gloss. *in ver. Forma, de officio delegat. lib. 6.* & plenè notatur in c. *Inter cæteras supra de re-*
37 *script.* Neque obstat Clem. 1. *de supplend. neglig. Prælat.* qua cautum est ut Prioratus, Ecclesiæ, administrationes, & quævis alia beneficia, quæ religiosis committi sunt solita, vel conferri, religiosis eiusdem ordinis conferantur. Siquidem vel dictio. *alia*, referri debet ad consimilia beneficia, & sic ad Abbatias, Præfecturas, & officia, de quibus loquitur c. *Cum singula*, §. *Prohibemus, de Præben. lib. 6.* ut sic recipiat interpretationem passivam ab hac decretali, juxta tex. in l. 2. C. *de noxal. & iurium correctio evitetur*, c. *Cum expediat, de elect. eod. lib.* Vel certè si referenda sit etiam ad beneficia simplicia, standum erit decreto Concilij Triden. tanquam posteriori, ex cujus dispositione non requiritur in his beneficijs actualis professio, sed sufficit aptitudo.

38 Quam distinctionem probavit etiam S. Congregatio ejusdem Concilij interpres: nam proposito dubio, an præter Papam ordinarij Collatores possint regularia beneficia in titulum regularibus professis provideri consueta conferre etiam sæcularibus, qui illius ordinis habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur. Die 12. Decembris 1585. S. Congregatio censuit posse etiam ordinarios collatores portiones monachales, & canonicales, & similia simplicia beneficia regularibus provideri consueta conferre, nedum ejus ordinis professis, sed & sæcularibus, qui habitum suscipere, & professionem emittere omnino teneantur. Abbatias tamen, & beneficia administrationem habentia non nisi professis juxta Canones per Or-
39 dinarios inferiores conferri posse. Item censuit in provisionibus beneficiorum, quas ordinarij inferiores faciunt non professis, non esse apponendum decretum, *ex nunc prout ex tunc, & post quam*, &c. in solis provisionibus Apostolicis apponi consuetum, sed provisiones faciendas esse purè, & simpliciter ad formam Concilij *cap. 10.*
40 *sess.* 14. adeò ut habitum suscipere, & professionem emittere omnino teneantur. Ideoque in Cæsaraugustana S. Congregatio censuit non sustineri provisionem Archiepiscopi de dignitate regulari factam Clerico sæculari cum decreto ut infra annum habitum omnino suscipere, &
41 professionem emittere teneantur. Amplius die 6. Julij 1600. S. Congregatio censuit si beneficium sit sæculare nihil subesse difficultatis ut provisus non teneatur habitum religionis suscipere, & profiteri. Quod si à principio fuerit regulare, & postea immutaverit statum concurrentibus his, quæ à jure communi requiruntur ad inducenda hujusmodi mutationem: itidem cogi cra-

42 torem non posse ut habitum religionis assumat, in cap. *Profitetur*. Quod si beneficium regulare sit, taleque permaneat: collationem oratori, qui sæcularis est, tamquam de sæculari factam viribus carere.

43 In gloss. in ver. *Irritetis*, nota hanc glossam, quæ sentit non valere consuetudinem contra jus commune, movetur per tex. hic in ver. *Permulta*, & longa tempora, ut in vers. *Quia igitur*, item per cap. *Ad nostram*, cap. *Cum inter*, & cap. *Cum venerabilis, supra de consuetud.* Idem probat textus *in l. 2. C. Quæ sit long. consuetud.* ubi consuetudinis, ususque longævi dicitur non esse vilis auctoritas; sed non usque adeò, ut aut rationem vincat, aut legem. Sed contra signatur textus in *l. De quibus, in fin. ff. De legib.* ubi habetur receptum esse ut leges non solùm suffragio legislatoris, sed etiam tacito consensu omnium per desuetudinem abrogentur. Doctores magnopere torquentur in conciliatione prædictarum legum, & septem opiniones recenset glossa magna in *d. l. 2.* Tu dic breviter, consuetudinem contra jus commune validam esse si sit rationabilis, & legitimè præscripta, ut in cap. *final. cum ibi notatis, de consuetudine*, & hic notat Imola *num. 4. in* glos. 2. ita ut si sit generalis, vincat legem generaliter, ut in d. *l. De quibus*, si sit specialis, seu Jocalis, vincat eam specialiter in eo loco, ut in *d. l. 2. in princ.* secundum unam lecturam, & *l. Venditor*, §. *Si constat, ff. Comm. prædior. l. Sine hærede*, §. *Laicus, ff. De administrat. tutor.* & *l. Imperator, in fin. ff. De pollicitat.* non autem generaliter in omni loco, ut in *fin. d. l. 2.* juxta unam lecturam, quam dicit veram Bart. ibi in fin. nisi lex procedat ulteriùs reprobando consuetudinem, ut *l. Eos*, §. *penult. C. De usur.* Auth. *Cassa, C. De sacros. Eccles.* Auth. *Navigia, C. De furt.* & Auth. *omnes peregrini, C. Comm. de success.* & in hoc casu potest intelligi hoc cap. & cap. *Ad nostram*, & cap. *Cum inter, de consuetud.* & hæc in effectu fuit opinio Joannis, Azonis, Glossæ, & Bartoli in *d. l. 2.* Potest enim dici in casu hujus decretalis consuetudinem non solum esse contra ius, sed etiam contra bonos mores, & propterea non valere, ut *cap. Illa*, 12. *dist.* & d. *cap. Cum venerabilis, de consuetud.* & *sufsus dictum est supra in 5. not. ab.* quando autem dicatur consuetudo rationabilis, & legitimè præscripta dixi in *cap. 1. num. 13.* & 17. infr. de Cognat. spiritual.

DE ELECTIONE.

Cap. Cum Ecclesia Vulterana.

SUMMARIUM.

1 *Electio Canonicorum de consuetudine potest ad solum Capitulum pertinere.*
2 *Collatio Canonicatuum, & præbendarum in Cathedrali Ecclesia ad quem spectet de iure communi. & n. seq.*
3 *Præbendarum collatio de generali consuetudine spectat ad Episcopum solum sine consensu Capituli.*
4 *Prælatus solus dicitur habere ius conferendi, licet de*

de consensu ulterius conferre debeat.
5 *Conferre aliud est, aliud conferenti consentire.*
Collationem habens de consensu alterius dicitur habere liberam collationem. ibid.
6 *Expectativa ad beneficium spectans ad collationem Episcopi, & Capituli non includit beneficium. ad collationem Episcopi cum Capituli consensu.*
7 *Collatio præbendæ facta sine consensu Capituli an sit nulla. & num. 9.*
8 *Et an tertius possit hanc nullitatem opponere, aut Iudex allegationem supplere.*
9 *Conferre habens de Capituli consensu habere debet consensum saltem maioris partis; alias nulla est collatio.*
10 *Collatio beneficiorum requirit consilium, vel consensum illius, cuius principaliter interest.*
11 *Collatio præbendarum in Cathedrali de iure est simultanea inter Episcopum, & Capitulum secundum communem opinionem, quam servat Rota. & num. 13.*
12 *Cardinalis dum allegatur ab Henrico Boich. & Bellamera, intelligitur Ioannes Monachus, non autem Zabarella, qui fuit illius posterior.*
13 *Præbendæ in dubio præsumuntur erectæ de bonis communibus Ecclesiæ.*
14 *Congregationis Concilij Decisio de collocatione simultanea incautè à quibusdam infertur.*
15 *Pœnitentiarij electio ad solum Episcopum pertinet; collatio verò præbendæ fieri debet a eo, ad quem antea spectabat.*
16 *Intellectus c.* Postulatis de concess. præben.
17 *Canonicorum receptio in Cathedrali Ecclesia pertinet simul ad Episcopum, & Capitulum.*
18 *Dignitatum collatio in Cathedrali Ecclesia an sit simultanea. & num. seq.*
19 *Dignitas, & iura Ecclesiæ possidentur pariter per Episcopum, & Capitulum.*
20 *Præsentationes de iure communi spectant ad Prælatum, & Capitulum simul.*
21 *Pœnitentiarij præsentatio, sicut & collatio fieri potest ab eis, ad quos spectat ante Concilium Tridentinum, dummodo fiat electio ab Episcopo.*
22 *Præbendarum collatio in Collegiata Ecclesia ad quem spectet de iure communi.*
23 *Monachorum creatio de iure communi spectat ad Abbatem, & Conventum.*
24 *Abbas, & Conventus unum corpus constituunt.*
25 *Consuetudo in electionibus, & beneficiorum collationibus spectanda est.*
26 *Sive collationem det soli Prælato, sive soli Capitulo, sive alteri eorum de consensu, vel consilio alterius.*
27 *Dummodo tamen sit legitimè præscripta.*
28 *Consuetudo simultaneam collationem Episcopi, & Capituli est iuris communis observantia.*
29 *Privilegium quod habet Episcopus, vel Capitulum, ut alter eorum sine altero possit conferre servandum est.*
30 *Et quid in fundatione Ecclesiæ.*
31 *Institutio in beneficiis Iurispatronatus, quæ post Concilium Tridentinum acquiruntur, reservari non potest alteri quam Episcopo.*
32 *Etiam in Ecclesiis exemptis, nisi Rector ordinaria fungeretur iurisdictione.*
33 *Institutiones, quæ ante Concilium ex immemorabili ad inferiores spectabant, an sint sublatæ.*
34 *Præsentatio in Canonicatibus, & præbendis de Iurepatronatus spectat ad Patronum, & Institutio ad Episcopum cum consensu, vel consilio Capituli.*
35 *Iuspatronatus acquiritur ex fundatione, vel dotatione etiam sine expressa reservatione, dummodo patronatui non fuerit renunciatum.*
36 *Collatio inferiorum beneficiorum in Cathedrali fieri potest ab Episcopo sine consensu, vel consilio Capituli.*
37 *Vicarij perpetui in Ecclesiis Cathedralibus sunt ad præsentationem capituli, institutionem Episcopi.*
38 *Et quid in undecim Vicarijs à Pio V. institutis in eadem Vrbis Basilicis.*
39 *Electio Prælati in Cathedrali Ecclesia de iure communi pertinet ad Capitulum, Collegium, vel Conventum.*
40 *Confirmatio verò ad proximum Superiorem.*
41 *Collatio beneficiorum sonantium in nomen Rectoriæ spectat ad Episcopum cum Capituli consilio si maiora sint; minora, ad Episcopum solum.*

1 CUM ECCLESIA. De consuetudine potest Canonicorum electio ad solum Capitulum pertinere. Hoc dicit Secundum Joan. Andr. & omnes, & concordat. cap. *unic.* §. *fin. Ne Sede vacan. lib. 6.* Communis divisio, Consultatio, & responsio. Secunda ibi, *mandamus.*

2 QUÆRO, Ad quem de jure communi spectet collatio Canonicatuum, & Præbendarum in Cathedrali Ecclesia.

In hoc articulo quatuor sunt principales opiniones, quæ colliguntur ex gloss. magna *hic in ver. Postulavit*, Ægid. Bellam. *in cons.* 10. *incipien. Factum est tale, col. penult. num.* 58. & *seq. versic. Quæritur ergo nunquid iudex.*

Prima Opinio est eorum qui putant collationem ad solum Episcopum pertinere, inter quos ex antiquis numerantur Vincen. Tancred. Laurent. Goffred. & Bernard. *in cap. Ex frequentibus, infra, de Institut.* Joann Andr. *in cap.* 1. *super fine ultimæ glossæ, supra eod.* Joann. Calder. hic dicens hanc esse tenendam, Guiliel. de Montelaud. in c. *A collatione de appellat. lib. 6.* eamque amplectitur, & tuetur latissimè Joan. de Lignan. *in c. Ea noscitur, infra de his, quæ fi. à Prel.* quos refert, & sequitur Bellam. *d. cons.* 10
3 *col. fin. vers. Quid dicendum*, ubi affirmat hanc opinionem esse veriorem, & eam servare palatium Apostolicum. Quin etiam paulo post n. 59. tastatur hodie de generali consuetudine omnium Ecclesiarum, quam in fine consilij dicit esse notoriam, hoc servari, ut ad Episcopum solum spectet præbendarum collatio. & consensus, vel consilium Capituli non requiratur.

Et pro hac opinione Doctores inducunt d. c. *Ex frequentibus. de Institution.* Item allegant c. *Ad decorem. eod. tit. c. Nullus*, 16. *q.* 7. *c. Gratia de rescript. in 6.* & c. *Si tibide conceß. præben. eod. lib. c. In novo*, 21. *distin.* & c. *Si quis Episcopus*, 1. *q.* 1. ubi dicunt hoc expressum.

4 Sed tu adverte, quia etsi præcitati Doctores dicant collationem præbendarum in Cathedrali Ecclesia spectare ad Episcopum solum; non tamen excludunt consensum Capituli quia stante simul ut Prælatus solus habeat jus conferendi, &

& tamen de consensu alterius conferre debeat.
5 Nec ill., cujus consensus requiritur collationem facit; quia sicut aliud est vendere, aliud venditioni consentire, *l. Aliud, ff. De reg. iur.* ita aliud est conferre, & aliud consentire, ut est casus in cap. *unico, Ne Sede vacant. lib. 6.* & notat Joan. Andr. in c. *A collatione, num.* 1. *de appell. eod. lib.* Unde qui collationem habet de consensu alterius dicitur nihilominus habere liberam collationem, ut per Bisignett. *decis.* 10. *de præb.* Sicut in simili beneficium ad Abbatis præsentationem de consensu Episcopi dicitur ad præsentationem de consensu Episcopi dicitur ad præsentationem liberam Abbatis, ut per eundem Bisignett. *decis.* 2. *de concess. præben.* Et expectativa ad beneficium, quod spectat ad collocationem Episcopi, & Capituli, non comprehendit beneficium ad collationem Episcopi cum Capituli consensu, ut idem dixit *decis.* 79. *de rescript.* Et rationem reddit Bellam, *decis.* 181. *in fine*: & in
7 præalleg. *cons.* 10. *ad finem, vers. Sed oppones,* quia scilicet defectus consensus Capituli non redderet collationem ipso jure nullam, arg. c *Continebatur*, & c. *cum vos, infr. de his, quæ fi. à Præl.* cum his, quæ notantur per Innocent. in cap. *Cum consuetudinis, de consuet.* & in c. *Dudum, in gloss. ultima, de reb. Eccles. non alienan. lib. 6.* Nec obstat textus in cap. *Novit, de his quæ fi. à Præl.* ibi: [Nos enim tales institutiones carere decernimus robore firmitatis.] Quia secundum Bellam. ibi debet suppleri, videlicet per sententiam: ut probatur in d. c. *Ea noscitur, eod tit. in ver. Si constiterit,* & in ver. *Vacuari,* cum utrobique notatis per Host. & Jo. And. Unde non contradicen-
8 te Capitulo, cujus interest, non potest tertius de hoc opponere, ut patet ex notatis per Cyn. l. *Cum servum,* C. *De seru. fugit.* & per Bartol. in l. 2. *ff. De except. rei iudic.* & per Joan. Calder. in c. *Capitulum, de rescr.* Imò nec posset judex ex officio hujusmodi allegationem supplere, secundum ea, quæ notat Henr. Boich. in c. *Bonæ, de postul. Prælat.* & confert decisio Cottæ 197. ubi in casu converso tenet valere collationem Canonicatus Cathedralis Ecclesiæ factam per Capitulum, non contradicente Episcopo: itaque dum Doctores præallegati dicunt collationem præbendarum esse liberam Episcopi, vel spectare ad solum Episcopum, ita intelligi debent ut nihilominus requiratur consensus, vel Concilium Capituli. Et ita hæc prima opinio in effectum coincidit cum secunda, vel tertia opinione; alioquin nec vera, nec probabilis esset; ut confunderetur per d. c. *Ea noscitur,* & c. *Novit.* & per alia jura inferius citanda. Atque ita hanc primam opinionem circumscripta consuetudine declarat Ægid. Bellam. *in eodem cons.* 10. *col. ult. vers. Item non est verum*: ubi dictum Joannis Monachi quod collatio spectet ad solum Episcopum de consuetudine, declarat esse intelligendum per totalem exclusionem Capituli: quia, inquit, de jure requiritur consensus, vel Concilium capituli. Et paulò infra propè finem Concilij, vers. *Sed oppones,* dicit negari non posse quin consensus, vel saltem Consilium Capituli requiratur, & opiniones omnium in hoc convenire. Et idem notat compilator decisionis Ægidij 69.

9 Secunda opinio est Compostellani *hic num.* 1. ubi tenet provisionem Præbendarum, & Canonicatuum Cathedralis Ecclesiæ de jure communi spectare quidem ad Episcopum, per textum in d. cap. *Nullus, 16. quæst.* 7. & d. cap. *Ex frequentibus*: Sed tamen hanc provisionem debere Episcopum facere de sui Capituli consensu, aliàs non valeret, juxta textum in dict. cap. *Novit,* & cap. *Quanto de his quæ fi. à Præl.* Et ita secundum eum intelligitur cap. *Postulastis, infra de concess. præben.* & consimiles. Et tenet collatio, si Episcopus conferat saltem cum consensu majoris partis, aliàs nulla esset collatio, quia non diceretur Episcopus contulisse de Capituli consensu, ex quo majorem partem non haberet, ut cap. *cum in cunctis, infr. de his, quæ fi. à ma. par.* cap. gloss. in cap. *unico*, § 1. *in ver. Assensu, ne Sede vacant. lib. 6.* Hanc ipsam opinionem amplectitur Archid. *in Summa* 21. *dist.* dicens tutiùs, ac verius esse hoc sentire. Et pro eadem allegantur Vincen. Joann. Lauren. Goffr. & alij supracitati pro prima opinione; illa enim coincidit cum hac secunda, ut dixi *num.* 4. *vers. Sed tu adverte.* Cui etiam adstipulantur ex recentioribus Jo. de Selva *in tract. de benefic.* 2 *par. quæst.* 22. *casu* 4. *à num.* 12. Duaren. *de benefic. lib.* 3. *c.* 4. dicens receptius esse in Præbendis, & Dignitatibus Ecclesiæ Cathedralis collationem ad Episcopum spectare cum consensu Capituli, Bursatt. *cons.* 126. *num.* 45. *lib.* 2. & Quintanaduen. *lib.* 1. *c.* 5. *num.* 4.

Tertia opinio est Hostiensis *hic num.* 5. & 9. *in ver. Postulavit, vers. Si non habet patronum,* qui post multa concludit in præbendis, & alijs beneficijs inferioribus patronum non habentibus, institutionem, & destitutionem ad Prælatum mero jure pertinere. Nam Dominus, cujus vices gerit Episcopus, duodecim Apostolos, & septuaginta duos Discipulos elegit, ut cap. *In novo,* 21. *distin.* & habetur expresè in d. c. *Nullus,* 16. *q.* 7. Et Moyses ex præcepto Domini Aaron in pontificem, & filios eius in Sacerdotes elegit, ut §. 1. 21. *distin.* & videtur expressum in auth. *de Mensura ordin. Cleric. coll.* 3. & in cap. *Cum satis,* & cap. *sequen. supra de offic.* Archidiac. Debet tamen Prælatus hujusmodi collocationem facere de consilio Capituli, ut in d. c. *Novit,* & c. *Quanto, de his quæ fi. à Præl.* Et hoc procedit ubi omnia sunt divisa; sed si communia, Prælatus hoc facit de consensu Capituli, nisi consuetudo Prælato tribuat, ut assensum capituli non requirat, c. *Ea noscitur, cum ibi notatis eod. tit.* Ita Hostiensis, cujus opinionem dicit esse veriorem cardin. *hic in prima quæst.* per tex. in d. c. *Novit.* & eam sequuntur Ægid. Bellam. *decis.* 69. Coras. *de benef.* 2. *par. c.* 4. *num.* 5. & Zech. *de benefic. & pension. Ecclesiast. cap.* 2. *vers. Ordinarij etiam,* & allegant, c. *Illa, Ne Sede vacan.*

10 Dicit etiam Hostiensis requiri consilium Capituli, vel consensum illius, cujus principaliter interest, ut c. *Ad hæc,* §. *ult. infra de offic.* Archid. ne socium, vel vicarium habeat Archidiaconus, vel Presbyter, quem habere nollet, ut c. *Proposuit, infra de fil. Presbyter.* c. *Ad hæc, de offic. Vicar.* & c. *Illud, de excess. Prælat.* Nihil enim est æquius, quam ut servetur utrinque æqualitas. Et sicut Canonici sibi Prælatum quem volunt eligunt; ita à Prælato Canonici eligantur. Et sic neutri invito, & non delinquenti detur Prælatus, vel subjectus, & concordia nutriatur, cap. *Nullus invitus,* 61. *distin.* cap. *Quanto,* §. *Cæterum, de translat. Episc.* Verum si nullus principaliter interfit,

tersit, ex sententia Hostiensis satis esset ut Episcopus conferat de Capituli consilio, nec requiritur consensus, allegat, *Quoniam in plerisque supra de off. ordin.*

11 Quarta, & ultima principalis opinio est illorum qui censent de jure communi collationem Canonicatuum, & præbendarum in Cathedrali Ecclesia esse simultaneam, id est spectare ad Episcopum, & Capitulum simul. Cui adhærent in d. c. *cum Ecclesia,* Joann. Laurent. Vincen. Goffred. & Joan. Andr. quos refert, & sequitur Henr. Boich. in d. cap. *Novit col.* 1. *circa med. vers. Aut ista omnia cessant, infra de his quæ fi. à Prælat.* & moventur per textum nostrum, Item per c. *Postulasti, infra de concess. præben.* per d. c. *Novit.* & c. *Quanto,* Item per c. *Nobis de iurepatr.* cap. *Si prote, de rescr. in* 6. c. *A collatione de appellat. eod. lib.* & d. c. *Cum Ecclesia, in fine supra de elect.* Et in hac, relatis aliorum opinionibus, post multa tandem residet *hic* gloss. Bernardi *in ver. Postulavit, vers. Dico quod de iure communi simul ad Episcopum, & Capitulum pertinet collatio beneficiorum.* Idem tenet gloss. in cap. *fin. in ver. Communiter, infra de supplen. neglig. Prælatorum.* Item gloss. in c. *Irrefragabili, in ver. Per Capitulum de offic. ordinar.* & gloss. in cap. 1. §. 1 *in ver. Disponit,* 21. *distinct.* Archid. & alij in c. *A collatione, de appellat. lib.* 6. Philip. Prob. *ad Monach. in rubr. de Iurepatr. in* 6. *num.* 8. Rebuff. *de nomination. qu.* 8. *n.* 3. & *cons.* 60. Pro eadem opinione Henr. Boich. *ubi supra,* & Bellam d. *cons.* 10. *col.* 26. *nu-*
12 *56. in fine, & num.* 57. Allegant etiam Cardin. in cap. *Sciant cuncti in gloss.* 4. *Super ver. Spectat, in fine de elect. lib.* 6. & in c. 1. *in glo. Super, ver. Potuit, de concess. præben. eod. lib.* Et pro Cardinali intelligunt Joannem Monachum Cardinalem, ut patet ex locis citatis, non autem Cardinalem Zabarellam, seu Florentinum, ut quidam incautè opinati sunt. Nam Ægid. Bellam. qui fuit posterior Henrico claruit Anno salutis 1378. At Franciscus Zabarella obijt anno 1417. Quod nota, quia allegatio Cardinalis præbuit multis causam æquivoci, qui propterea in suis scriptis, & allegationibus semper Zabarellæ postponunt Henricum, & Bellamer. Denique, ut ad propositum redeamus, hanc ultimam opionionem putat veriorem Henricus in d. c. *Novit. col.* 1. *cir-*
13 *ca finem vers. Primam opinionem credo veriorem,* eamque pro indubitata ponit Paul. de Castr. *cons.* 366. *Super primo, col.* 2. *vers. Istæ rationes, lib.* 1. Et communem esse testatur Abb. *hic vers. Tertia opinio, num.* 8. subdens illam procedersive constet præbendas fuisse erectas de communi, sive non, quia in dubio præsumuntur erectæ de bonis communibus Ecclesiæ, ut in c. *fin.* 12. *qu.* 1. De communi etiam testatur Franc. in d. c. *A collatione num.* 1. *de appellat.* Et Quintilian. Mandos. *in Reg. Cancellar.* 17. *q.* 14. *à nu.* 2. & *cons.* 28. *num.* 7. & *cons.* 29. *num.* 1. ubi etiam dicit communiorem. Et quidquid fuerit temporibus Bellameræ, hodie illam amplectitur, & servat Rota, teste Cassad. d. *decis.* 22. *de præben.* ubi reprobet decisionem Ægidij 69. Rota *in novis decis.* 4. *de concess. præben.* Put. *decis.* 117. & *decis.* 172. *lib.* 3. Achill. *decis.* 267. *seu* 4. *de præben.* Mant. *decis.* 56. *num.* 2. ubi affirmat hanc esse receptam Doctorum opinionem, & à Rota comprobatam Rota *decis.* 1. *num.* 5. *par.* 2. *divers.* Seraph. *decis.* 980. *num.* 2. & decis. 1091. *num.* 3. *decis.* 1402. *num.* 4. Gregor. XV. *decis.* 95. *num.* 1. & sæpe aliàs. Addit Lotter. *in tract. de re benefi-*
14 *ciaria, lib.* 2. *qu.* 21. *num.* 8. *in fine.* Manticam *loco citato,* attestari hanc sententiam fuisse approbatam à S. Congregatione Concilij. Sed certè Mantica tantùm dicit electionem personæ Pœnitentiarij ex declaratione S. Congregationis ad solum Episcopum pertinere; collationem verò præbendæ communem esse Episcopi, & Capituli, sicuti ex statuto Ecclesiæ dispositum est. Et mox subdit: quod etiam à jure communi est constitutum, & à Rota comprobatum. Et in his posterioribus verbis non refert se ad decisionem sacræ Congregationis, sed loquitur ex propria sententia. Quod apertè constat ex decisione
15 ipsa; sic enim se habet. In Ecclesia Placentina ex statuto condito in fundatione Ecclesiæ Apostolica auctoritate confirmato, & à tempore immemorabili observato omnes Dignitatum, Canonicatuum, & Portionum electiones, & provisiones ad Capitulum simul cum Episcopo pertinent. Quamobrem dubitatum est an ipsum statutum observari deberet etiam in electione, & collatione Pœnitentiariæ ex *cap.* 8. *sess.* 24. ut ad Episcopum simul cum Capitulo pertineret; Sac. Congregatio censuit collationem præbendæ fieri debere ab eo, ad quem antea spectabat. electionem verò, & deputationem personæ ad solum Episcopum pertinere sine consensu Capituli, non obstante statuto in fundatione à Sede Apostolica approbato, & immemorabili observatione illius. Ex quibus verbis liquet Sacram Congregationem nihil resolvisse de collatione simultanea in terminis juris communis. Quidquid tamen sit
16 de declaratione S. Congregationis, ne recedas à communi opinione, maximè per c. *Postulastis, de concess. præben.* ibi: (Cum ad vos, & ad Archiepiscopum vestrum simul collatio præbendarum Ecclesiæ vestræ pertineat.) Non enim textus loquitur conditionaliter, ut putavit Bellam. *d. cons.* 10. *col. ult. vers. Nec obstat,* c. *Postulastis,* sed loquitur causativè; & dictio, *Cum,* exponitur pro, *quia,* ut in c. *fin. supra de consuet.* & in l. *Si ab arbitro, ff. Qui satisd. cogant.* cum similibus, Unde sensus est, quia ad vos, & Archiepiscopum vestrum simul collatio præbendarum pertinet; Ideò Postulastis, &c. Nec audiendi sunt qui dicunt textum loqui ubi pertinet collatio ad Prælatum & Capitulum simul de consuetudine. Imo enim intelligi debet de jure communi, ut plenè probavi in eod. cap. *Postulastis, in* 1. *not.* & ita illum textum intelligit Goffred. cum quo transit ibi Joan. Andr. *num.* 1. *in eodem ver. Pertineat,* & DD. supracit. num. 11. dum per illam Decretalem concludunt electionem esse simultaneam inter Episcopum, & Capitulum. Et sanè si collatio ad eos pertinuisset de consuetudine, textus non fuisset loquutus per modum causæ, sed per modum conditionis, sicut fuit in c. *fin.* & ibi not. gloss. *in ver. Pertineat, de regular. lib.* 6. Concordat textus in c. *A collatione, de appellat. eod. lib.* ubi collatio supponitur pertinere ad Episcopum, & Capitulum simul: nec textus loquitur conditionaliter, sed dispositivè, aut certè suppositivè. Item secundum Joan. Andr. pro hac parte facit, c. *Quod quibusdam, infra de fideiussor.*

& c.

& c. *Quia nonnullus*, §. *Verum*, *de Magistr.* Item facit ratio quam adducit Abb. *hic num.* 8. *vers. Ego dicerem sic*, videlicet quia interest omnium de Ecclesia habere Canonicos gratos; & quod omnes tangit, ab omnibus approbari debet, c. *Ad hæc, in fine, de offic. Archid.*

Regula igitur est collocationem Canonicatuum, & præbendarum in Cathedrali Ecclesia simul ad Episcopum, & Capitulum pertinere.

17 Ampliatur primò hæc Regula ut procedat etiam in receptionibus Canonicorum, ut firmat glossa in cap. *Si pro re, in ver. Episcopi, & Capituli, de rescript. lib. 6.* Henr. Boich. in d. c. *Novit. col.* 1. *in fine, vers. Et quod dictum est de collationibus, de his quæ si. à Præl.* Nec mirum, quia receptio in Canonicum habet vim collationis,, cap. *Iacobus*, & ibi Joan. de Anan. *in* 2. *not. ab. de Simonia.* Et quod habetur in cap. *Cum aliquibus, de resc. lib.* 6. & in cap. *Cum in Ecclesiis, de præben. eod. lib.*

18 Ampliatur secundò, ut habeat locum etiam in dignitatibus Cathedralis Ecclesiæ: nam ut inquit Innocen. in cap. Dilecti, de major & obe-
19 dien. Dignitas & jura Ecclesiæ possidentur pariter per Episcopum, & capitulum, arg. *Cum Clerici, infra de verb. significs.* Unde collocationem Dignitatum in Cathedralibus esse simultaneam Episcopi, & Capituli, firmat Abb. *hic num.* 8. *col.* 1. *vers. Et pro hoc membro.* Sed Oldrad. *cons.* 244. *Ad obiect. nu.* 19. tenet collationem Dignitatum in Cathedrali pertinere ad Episcopum cum consensu Capituli; Sequutus opinionem Compostellani in Canonicatibus, & Præbendis, de qua supra num. 9. Geminianus verò in cap. *Deliberatione, in quarto not. de offic. leg. lib.* 6. & Franc. *ibidem in primo not. ab.* per illum textum tenent in dignitatibus particularibus existentibus in Ecclesia Cathedrali non spectare provisionem ad Episcopum de jure communi, sed electionem ad Capitulum, & confirmationem ad Episcopũ. Et hoc videtur sequi Joan Andr. ibi, & in cap. *Ne pro defectu, supra de elect.* & ibi Innocen.

20 Ampliatur tertiò, ut procedat etiam in præsentationibus, quæ itidem ad Prælatum, & Capitulum simul spectant, secundum Joan. Andr. in c. *unico de Capell. Monach. lib.* 6. & Henric. Boich.
21 *loco citat.* De præsentatione enim quoad hoc idem est judicium, quod de collatione. Unde cum Sac. Congregatio Concilij declarasset electionem personæ Pœnitentiarij esse faciendam ab Episcopo; collationem verò præbendæ ad eos pertinere, ad quos antea spectabat; Et postea Capitulum Zamoren. postulasset declarari, An sicut est præservata collatio, ita etiam sit præservata præsentatio, quam habet Capitulum de dictæ Ecclesiæ præbendis: Responsum est idem in præsentatione, quod in collocatione, sed tamen referendum Sanctissimo, qui probavit sententiam Congregationis, dummodo præsentatio fiat de electo ab Episcopo.

Ampliatur quartò eadem Regula, ut locum sibi vendicet non tantum ubi constat præbendas fuisse erectas de bonis communibus Ecclesiæ, sed etiam ubi id non constat. Nam in dubio de bonis communibus præsumuntur erectæ, cap. *fin.* 12. *quæst.* 1. & dixi supra num. 13. Licet secus esset ubi constaret præbendas fuisse institutas de bonis alicuius privatæ personæ cum reservatione juripatronatus, ut dicam infra in quinta Fallentia, num. 34.

22 Ampliatur quinto, ut habeat locum etiam in præbendis Collegiatæ Ecclesiæ. Nam & illarum collatio est simultanea, non quidem inter Episcopum, & Capitulum Cathedralis; sed inter Prælatum, & Capitulum ipsius Collegiatæ, qui simul providebunt irrequisito Episcopo, sicut expediunt alia ipsius Ecclesiæ negotia. Non enim est tanta communio inter Episcopum, & Ecclesiam inferiorem sibi subjectam, quanta inter Episcopum, & Ecclesiam suam Cathedralem, ut in c. *Requisisti, de testam.* Meritò aliud dicendum in præbendis Ecclesiæ inferioris. Provideat ergo Prælatus, & Capitulum illius Ecclesiæ, sicut aliorum bonorum habent administrationem. Ita Hostiensis in cap. 2. *de Institution.* & Ioan. Calder. in d. cap. *cum Ecclesia. de elect.* Licet Domini de Rota in hoc articulo fuerint varij, ut in *decis.* 16. *aliàs quarta, de concess. præben. in novis.* Nam Collector adhæsit prædictæ opinioni; alij verò tenuerunt præsentationem pertinere ad prælatum, & Capitulum illius Ecclesiæ inferioris; Institutionem verò ad Episcopum diœcesanum. Et idem sensit Ioan. de Lignan. *hic* post Feder. de Sen. quem citat *in cons.* 232. *incipien. Casus talis est*, & sequitur Abb. *hic num.* 8. *col.* 2. *vers. Et mihi placet hæc ultima opinio.* Vide plenius in prædicta decisione.

23 Ampliatur sextò, ut habeat locum etiam in Collegiatis Regularibus: nam & creatio Monachorum est simultanea inter Abbatem, & Conventum, ut tenet glos. singularis in cap. *fin in ver. Pertineat, de regularib. lib.* 6. Movetur per cap. *Ea noscitur, de his quæ si. à Præl.* Sed hæc jure non probatur secundum Abbatem *hic nu.* 9. *vers. Prædicta procedunt.* ubi tenet receptionem, seu creationem Monachorum ad solum Abbatem pertinere per textum in cap. *Nullam*, 18. *quæst.* 2. Aliter tamen loquutus est idem Abb. in cap. *Ad Apostolicam, num.* 11. *vers. Sed ultra glossam quæro, infra de regular.* ubi concludit receptionem Monachorum circumscripta consuetudine pertinere ad Abbatem cum consilio Capituli, quia præcipuè debet Abbas explicare cum Capituli consilio. Negari autem non potest, quin creatio Monachorum sit quid præcipuum in Monasterio, sicut collatio Canonicatuum, & beneficiorum in Ecclesia sæculari, & allegat parvam apostillam quam posuit Ioan. Andr. in prædicta decretali *Ad Apostolicam*, dicens hoc Abbatem facere consultis Fratribus. Et testatur cum illa apostilla transire comuniter Doctores. Et *infra num.* 12. tenet de jure communi receptionem Monachorum factam per Abbatem sine consilio Conventus non valere per textum, juncta glos. in d. cap. *Novit. de his quæ si. à Prælat.*

Sed tu non recedas à prima opinione glo. id est receptionem Monachorum spectare simul ad Abbatem, & Conventum: nam præcipua pars regiminis monasterij consistit in exercitio potestatis creandi Monachos, cum personæ præstent rebus, l. 2. *ff. De statu homin.* & l. *Si quæramus, ff. De testam.* Igitur ad totum conventum pertinet præcipua pars regiminis illius; & conse-
24 quenter creatio Monachorum. Præterea jura, & rationes, quæ probant receptionem Canonicorum esse simultaneam inter Prælatum, & Capitulum

tulum Ecclesiæ sæcularis, æquè probant receptionem Monachorum esse simultanea inter Abbatem, & Conventum Ecclesiæ Regularis, cum Prælatus, & Conventus utrobique unum corpus constituant, juxta textum in d. cap. *Novit, in princip.* Et hæc opinio ferè ubique servatur de consuetudine, secundum quam, ut testatur Nauar. *cons.* 20. *incipien. Universis, num.* 2. *de privileg.* Monachorum creatio in omnibus fermè Monasterijs omnium Ordinum ad Prælatum, & Conventum simul pertinent, ut constat ex eorum regulis, & Constitutionibus, eamque consuetudinem servandam esse probat textus juncta gloss. *secunda*, in d. cap. *fin. de regular. lib.* 6. & tenet Abb. in d. cap. *Ad Apostolicam, num.* 11. *vers. Vnde dicerem*, & Nauar. *in loco cit.* & in cap. *Nullam*, 18. *quæst.* 2.

Fallit nunc regula superius proposita pluribus modis.

25 Et primò fallit si aliter se habeat consuetudo, quæ in electionibus, & beneficiorum collationibus spectanda est, ut dicunt hic Innocen. *num.* 2. *in ver. eligendi.* Compostell. *num.* 1. & Hostien. *num.* 8. *vers. Solutio, & num.* 9. *vers. Sic distingue*, per jura allegata in gloss. *in vers. Postulavit,*
26 *vers. Sed consuetudo in pluribus Ecclesiis.* Id quod vendicat sibi locum sive consuetudo det soli Prælato ipsam collationem, ut in c. *Ea noscitur, in fine, de his quæ si. à Præl.* sive illam det Capitulo tantum, ut hic in fine; sive illam det alteri eorum de consensu, vel consilio alterius, ut notat Henric. Boich. in d. c. *Novit in princ.*
27 dummodo tamen sit legitimè præscripta, ut in c. *Cum dilectus, de consuetud.* & in c. *cumana*,
28 *infr. eod.* idem sentit Hostien. *ubi supra*, qui amplius testatur de consuetudine Ebredunen. Ecclesiæ, quam dicit se novisse, collationem spectare ad prælatum, & Capitulum, sicuti est ferè in qualibet Ecclesia illius provinciæ. Sed hoc ideò dixit, quia ipse in ea fuit sententia ut mero jure pertineret collatio ad prælatum de Capituli consilio, ut dictum est *supra num.* 9. *vers. Tertia opinio.* Verum si teneamus collationem de jure esse simultaneam, ut frequentiori calculo tenent Doctores; consuetudo illa cùm sit conformis juri communi, non dicenda est consuetudo, sed juris communis observantia, ut notat gloss. in c. 1. *in ver. Facti, de constitut. lib.* 6. & Joan. Andr. in c. *un. n.* 2. *in ver. Nolumus, de Cler. coniug. eod. lib.* ubi reddit rationem quia super jure, & non super consuetudine fundabantur actus præteriti; Atque ita deficiebat animus consuetudinis introducendæ.

29 Fallit secundò, si Episcopus, aut Capitulum habeat competens privilegium, ut aliter eorum sine altero possit conferre: nam ad illum solum jus conferendi pertinebit, ut d. cap. *Ea noscitur §in fine, de his quæ si. à Præl.* & not. ibi Barnard. *in gloss. fin.* Joan. Andr. in c. *Si pro re, in gloss. in ver. Episcopi & Capituli, de rescript. lib.* 6. in c. *unico, in gloss.* 2. *de Capell. Monach. eod. lib.* & Henr. Boich. *in d. cap. Novit. col.* 1. *post princ. vers. Aut quæris inter illos.*

30 Fallit tertiò, si ex fundatione Ecclesiæ, vel beneficij appareat ad quem spectare debeat electio, vel collatio; quia ad illum spectabit, c. *Eleutherius*, 18. *quæst.* 2. & c. *Cum dilectus*, & ibi gloss. Compost. & DD. *de consuetud.* Henr. Boich. *ubi supra, vers. Aut neuter habet.* Confert decretum
31 Concilij Tridentini *c.* 5. *sess.* 25. Cæterum advertite, quia alio decreto, nempè *cap.* 12. *sess.* 14. statuitur ut in fundatione Ecclesiæ, vel beneficij institutio episcopo, & non alteri reservetur. Et Sac. Congregatio ejusdem Concilij interpres consulta, An in juribus patronatus, quæ post Concilium acquiruntur, reservari possit institutio alteri, quàm Episcopo; Respondit non posse in Ecclesijs etiam exemptis, nisi Rector illius ordinaria
32 fungeretur jurisdictione. Non tam ex ipsius Congregationis sententia eo decreto sublatæ sũt
33 institutiones, quæ ex immemorabili consuetudine ante Concilium ad inferiores spectabant, dummodo tamen institutio hæc ad ipsos inferiores aliàs legitimè pertineat, ita ut non dependeat ab aliquo jure patronatus, quod decretis Concilij sublatum sit prout disponitur *sess.* 7. *c.* 13. *sess.* 24. *cap.* 18. *vers. Cum verò institutio, & sess.* 25. *c.* 9.

34 Fallit quintò, in Canonicatibus, & beneficijs de jure patronatus, quorum collatio non est simultanea Episcopi, & Capituli, sed ad patronum spectat præsentatio, & institutio ad Episcopum, cap. *Sacrosancta, de elect. cap. ult. infra hoc tit.* cap. *Nobis*, §. 1. cap. *Pastoralis*, & cap. *Postulasti, infra, de Iurepatron.* & notat Hostie. *hic num.* 9. *vers. Sed si quæris*, & Henr. Boich. in d. cap. *Novit. col.* 1. *vers. Aut quæris alio beneficio, infra, de his quæ si. à Prælat.* ubi dicunt in beneficijs inferioribus, puta Ecclesia, Archidiaconatu, Præbenda, & similibus, si sit ibi patronus, qui præsentare habeat, ad ipsum spectare præsentationem, & institutionem ad Prælatum. Et consentit Abbas *hic num.* 8. *col.* 1. *vers. Ego dicerem sic*, dum distinguit, Aut constat præbendas fuisse institutas de bonis communibus Ecclesiæ; & collatio pertinet ad Episcopum, & Capitulum simul. Aut constat illas fuisse institutas de bonis alicuius privatæ personæ cum reservatione Jurispatronatus; & Patronus debet Episcopo præsentare, & episcopus instituere cum consensu, vel saltem cum consilio Capituli. Sed Institutio principaliter pertinet ad Episcopum; inducit cap. *Nullus*, 16. *qu.* 7. & magis placet illi, ut requiratur consilium, quàm consensus. Et in hoc casu procedit opinio Hostiensis, qua supra *numer.* 9. *vers. Tertia opinio.*

35 Verum quod dixit Abbas de fundatione alicujus privatæ personæ cum reservatione Jurispatronatus, non intelligas ut requiratur expressa reservatio. Quoniam fundans, construens, vel dotans Ecclesiam acquirit jus patronatus, etiamsi illud non remiserit, textus est in cap. *Significavit, de restitub.* ubi hoc tenent Jo. Andr. Bald. Butr. Gardin. Imol. Aretin. Abb. & Felin. & est receptissima conclusio, ut dixit Rota *decis.* 167. *num.* 4. *part.* 2.
36 *divisor.*

Fallit sextò, in beneficijs inferioribus ipsius Ecclesiæ Cathedralis; hæc enim potest Episcopus conferre solus sine consensu, vel consilio Capituli. Quod videtur voluisse Innocen. in d. c. *Novit*, & cap. *Quanto de his quæ si. à Præl.* Et tenet expresè Abb. *hic num.* 8. *col.* 1. *in fine, vers. In tertio membro*: nam ista minora explicat Rector cuiuscunque universitatis ex suo officio sine ipsa Universitate, ut idem Innoc. notat in c. *fin. al. supra de maior. & obedient.*